

@petroturkcom

KIBRIS enerjİ K

Enerji Piyasasının Gazetesi

Yıl:1

Sayr:1

www.petroturk.com

KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy, geçtiğimiz yıl Antalya'da düzenlenen 10. Türkiye Enerji Zirvesi'nin açılışında önemli mesajlar vermişti.

HEDEF KESİF

KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy, Enerji Kıbrıs'a yaptığı özel açıklamalarda Doğu Akdeniz'de devam eden sondaj faaliyetleri, Türkiye ve KKTC arasında planlanan enterkoneksiyon bağlantısı, planlanan altyapı yatırımları ve projelere ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Taçoy, "Hedefimiz en kısa sürede olası rezervlerin keşfi ve Türk dünyasının kullanımına sunulmasıdır" dedi.

SONDAJ ÇALIŞMALARINI DEVAM EDİYOR

» Anavatan Türkiye'nin çıkıştığı bu yolda Kıbrıs Türk halkının da haklarını savunacak şekilde yapmış oldukları sondajın hayırlara vesile olacağına inancımız tamdır. Yavuz ve Fatih gemileri Akdeniz'de sondaj çalışmalarına devam etmektedirler. Ayrıca Barbaros Hayrettin Paşa ve Oruç Reis sismik araştırma gemilerimiz de mavi vatanda yoğun mesailerini sürdürmektedirler. Hedefimiz en kısa sürede olası rezervlerin keşfi ve Türk dünyasının kullanımına sunulmasıdır.

ENTERKONNEKTE BAĞLANTI ÖNEMLİ

» Ülke olarak elektrikte teknik açıdan sorunların tamamen çözümü için çok daha büyük bir şebekeye bağlantı ihtiyacı ortadadır. Bu tür bir bağlantı da sadece KKTC için değil tüm Kıbrıs adası için gerek teknik gerek çevresel gerekse ekonomik açıdan daha doğru bir çözümdür. Dolayısı ile adımıza en yakın kara parçası olan ve 100 GW'a yakın kurulu gücü bulunan ve de Avrupa Enterkonnekte şebekesine dahil olan Türkiye ile Kıbrıs adası arasında denizaltından yapılacak enterkonnekte bağlantı çok önemli bir adımdır. >> 14

» Enerji Üst Kurulu ile ilgili yasa çalışmalarımız hızla devam etmektedir. Yasamız hazırlanmıştır ve en kısa sürede meclisimize sevk edilecektir. Böylece denetleyebilen ve düzenleyebilen; kısa, orta ve uzun vadeli planlamalar yapabilen bir yapı ortaya çıkacaktır.

BAŞYAZI

Yeni bir başlangıç

KKTC'nin kendi içerisindeki enerji stratejisini ihmal etmemek gerekir.

Mustafa Karahan >> 22

MAKALE

Geçmişten günümüze Doğu Akdeniz gazı

Doğu Akdeniz dünyanın en karmaşık politik bölgelerinden biridir.

Sohbet Karbuz >> 7

MAKALE

Kuzey Kıbrıs'ta enerjiye genel bakış

Güneşten daha fazla enerji elde etmek ülkemiz için mümkün.

Görkem Çelik >> 3

MAKALE

Elektrikli araba sektörü ve Kuzey Kıbrıs

Elektrikli arabalar Kıbrıs için diğer ülkelere göre çok daha önemli olacak.

Prof. Dr. Serkan Abbasoğlu >> 16

MAKALE

KKTC'de yenilenebilir enerji

KKTC, yatırımcıların odağı olmaya devam edecektir.

Dr. Av. Özge Bengüsü >> 20

MAKALE

Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu

Gazetemizde, Kib-Tek olarak yürüttüğümüz projeleri sizlerle paylaşacağız.

Yusuf Avcioğlu >> 8

ZES ŞARJ İSTASYONLARI KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NDE!

z zekai &
Z ZEKAI

makale | Görkem Çelik

Kuzey Kıbrıs'ta enerjiye genel bakış

Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğinde ancak birlikte hareket edilirse gerçek anlamda olumlu etkilerinden söz edebiliriz. Bu iki enstrümandan birisi eksikse istenen şarkının çalınması imkansızdır.

Değerli okurlar, Enerji Kıbrıs Gazetesi'nin ilk sayısında bu makaleyi yazmaktan dolayı son derece mutluyum. Enerji konusunda yayın yapacak ilk gazete olması vesilesi ile de önemli bir eksikliği gidereceğine inanıyorum. İlk yazımda ülkemiz enerji yapısına genel bir bakış yapmaya çalışacağım.

Ülkemizde elektrik enerjisi üretiminin neredeyse tamamı fuel oil ile üretilmektedir. 2019 yılında elektrik enerjisi talebini karşılayabilmek için ithal edilen yakıt miktarı yaklaşık 160 milyon dolardır. Bunun 2019 yılı KKTC toplam bütçesine oranı ise yaklaşık olarak yüzde 14'e denk gelmektedir. Enerji'de tamamen dışa bağımlı durumdayız. Diğer önemli nokta ise fuel oil ile üretilen elektrik enerjisinin çevre ve insan yaşamına olumsuz etkileridir. Yıllık yaklaşık 1,7 milyar KWh olan enerji üretim miktarını fuel oilden elde edebilmek için 1,3 milyon ton CO2 salımına sebep vermekteyiz. Amerikan Çevre Koruma Dairesi rakamlarıyla 1 ton CO2 salımı için 40\$ dolarlık toplumsal zarar söz konusudur. Buradan yola çıkarsak elektrik enerjisi ihtiyacımızı karşılayabilmek için yaklaşık 52 milyon dolarlık bir toplumsal zarara yol açıyoruz. Ülkemizdeki santrallerin ortalama verimliliği ise yüzde 35-40 civarında.

Yukarıda verdiğim bilgiler ışığında ülkemizdeki enerji arz güvenliğini sağlamak için farklı bakış açısına ihtiyacımız olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Yıllık 700 milyon KWh

alım garantisi içeren, 140 MW kurulu güce sahip olan AKSA ile yapılan anlaşma 2024 yılı başında sona erecek. Enerji talebine artışı da göz önüne aldığımız zaman hem artan talebi karşılayabilmek hem de AKSA'nın yerini doldurabilecek kapasitede yatırım planlamasına ihtiyacımız olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Avrupa Birliği'nin enerji verimliliği ve sera gazı salımları ile ilgili koymuş olduğu hedefler sebebi ile fuel oil ile elektrik enerjisi üretimi Avrupa için artık bir opsiyon değildir. LNG ve doğal gazın üretimdeki payı hızla artmaktadır. Aynı şekilde Haziran ayı içerisinde Güney Kıbrıs'ın da sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tesisi yapmak için Avrupa Yatırım Bankası ile finansal anlaşmasını tamamladığını da göz önünde bulundurmak gerekir. Bu bilgiler ışığında vardığımız sonuç LNG ile ilgili 2024 ve sonrasında planlayacak ciddi çalışmalar yapmamız gerektiğidir. Böylece hem daha çevre dostu bir yakıt türü kullanmak hem de üretimde yüzde 60 ve üzeri verimliliklere ulaşmak mümkün olabilecektir.

Diğer yandan ise yenilenebilir enerji hedeflerimizi ve yatırım modellerimizi de gözden geçirmemiz gerektiğine inanıyorum. Ülkemizde kurulu güneş enerjisi miktarı yaklaşık olarak 60 MW'dır. 1 KW güneş enerjisi kurulu gücünün yılda yaklaşık 1,600 KWh elektrik enerjisi ürettiğini göz önünde bulundurursak yılda yaklaşık 96 milyon KWh enerjiyi güneşten üretir durumdayız. Yukarıda da belirtmiş olduğum rakamlardan yola çıkarsak

toplam tüketimimiz içindeki YEK payı yüzde 5,6. Bu rakamları maalesef yaklaşık rakamlar olarak vermek durumundayım çünkü maalesef Kib-Tek'in toplam YEK üretimimizi görüntüleyecek bir yapısı henüz yok.

Yenilenebilir enerjide daha çok konut bazlı, mahsuplaşmalı (net metering) çatı kurulumları oldukça yaygın durumda. Güneş enerjisinden daha fazla enerji elde etmek ülkemiz için mümkündür. Dünyada son derece popüler hale gelen depolama sistemleri kurulu YEK gücünü artırmak için en önemli opsiyon. Ayrıca Avrupa'da son zamanlarda yüzen güneş santralleri (floating PV) yaygın olarak kurulmaya başladı. Bu sistemler soğutmadan dolayı karadaki kurulumlara göre yüzde 10 civarı daha verimli ve de en önemlisi bizim gibi ada ülkelerinde arazi harcamamıza sebep olmaması nedeniyle ideal gibi görünmektedir. Bu noktada iyi bir planlamaya ihtiyacımız olduğu kesin.

Dünyada en önemli öz kaynak olarak kabul edilen ve enerji arz güvenliğinde planlamaların içerisinde yer alması gereken enerji verimliliği ise 2020 yılında olmamıza rağmen hala ülkemizde uygulanamıyor. Enerji verimliliği mevzuatlarının henüz yürürlükte olmaması ülkemizde hızla artan yenilenebilir enerji kurulumlarının etkisinde de olumsuzluk yaratmaktadır. Yenilenebilir enerji kullanan binalarda enerji verimliliği mevzuatı eksikliğinden ve bilinçsizlikten dolayı enerji tüketimleri artmaktadır. Bu da daha fazla enerjinin tüketilmesine sebep vermektedir. Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğinde ancak birlikte hareket edilirse gerçek anlamda olumlu etkilerinden söz edebiliriz. Bu iki enstrümandan birisi eksikse istenen şarkının çalınması imkansızdır.

Ülkemizde enerji alanında yapılacak çok iş vardır. Dünyada hızla enerjinin dijitalleşmesi ve daha pek çok gelişmeyi uzaktan izlemek zorunda olmamalıyız. Bu yüzden enerji planlaması yapabilecek, enerji konusunda düzenleyici bir yapıya ihtiyaç olduğu gerçeği tüm açıklığı ile ortadadır.

enerjiK

Kurucusu:
M. Zekai Komsuoğlu
Mayıs, 1968

Yayın Sahibi
Balkan Gazetecilik
Yayıncılık Matbaacılık
San. ve Tic. A.Ş.

Yayın Grubu Başkanı
A.Sertaç Komsuoğlu
Murahhas Aza ve
Yayın Grubu Bşk. Yrd.
Mustafa Akıncı
Murahhas Aza
Mustafa Komsuoğlu
KKTC Temsilcisi
Duygu Komsuoğlu

Genel Yayın Yönetmeni ve
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Emin Kaya

- Haber Yönetmeni: Elif Gür
- Haber Merkezi: Sibel Acar, Gözde Emlik, Özge Esen
- Grafik: Ersin Güleç, Onur Uğurman Torgay, Su Özkan, Serra Ergan

● Reklam ve Abonelik: Ayşegül Yıldırım

- Mali İşler Başkanı: Ş. Doğan Erbay
- Hukuk Danışmanı: İrfan Coşkun
- İK Müdürü: Serpil Erebcim
- Basıldığı Yer: İRM Dijital Baskı ve Matbaacılık San. Tic. A.Ş.

Twitter: @Petroturkcom

Yönetim Yeri: Y. Dudullu Mah. Bostancı Yolu Cad. Şehit Sok.
No:44 Ümraniye- İstanbul

İLETİŞİM

KKTC Tel: (0546) 99 1111 - Karakum-Girne / KKTC
İstanbul: (0216) 466 74 96 Fax : (0216) 365 58 05

KKTC genelinde dağıtım yapılan Enerji Kıbrıs, Basın Kanunu uyarınca bir yerel süreli yayındır. Enerji Kıbrıs, Basın Meslek İktisatçılarına uymaya söz vermiştir. Enerji Kıbrıs'ta yayınlanan yazı, haber ve fotoğrafların her türlü telif hakkı Balkan Gazetecilik Yayıncılık Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti'ne aittir. İzin alınmadan, kaynak gösterilerek dahi iktibas edilemez. Köşe yazılarında yer verilen görüşler yazarın kendisine ait olup, gazetemiz açısından bağlayıcı değildir.

'Türkiye olarak, KKTC olarak biz paylaşmaya ve iş birliğine varız'

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ile görüşmesinden sonra düzenlenen ortak basın toplantısında konuştu.

AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ile görüşmesinden sonra düzenlenen ortak basın toplantısında konuşan Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Türkiye'nin AB ile daha pozitif bir atmosfer yaratarak ilişkileri geliştirmek istediğini vurguladı. Çavuşoğlu, Türkiye'nin Doğu Akdeniz ve Kıbrıs gibi konularda AB'nin ara buluculuğuna destek verebileceklerini belirterek, "Yeter ki AB dürüst bir ara bulucu olsun. Üyelik dayanışması yerine tarafsız davranışın, biz AB ile çalışmaya varız" dedi.

Çavuşoğlu, iki tarafın ve AB ülkelerinin Türkiye ile göç, Libya, Balkanlar gibi birçok uluslararası konuda birlikte çalışması gerektiğini söyledi. Türkiye'nin Almanya'nın dönem başkanlığından beklentileri olduğunu kaydeden Çavuşoğlu, "AB'nin ortak değerleri ve objektif kriterler çerçevesinde Türkiye'ye yaklaşmasını bekliyoruz" diye konuştu.

Yunanistan ve Kıbrıs Rum kesiminin Türkiye-AB ilişkilerini rehin aldığı söyleyen Çavuşoğlu, bunun AB ve Türkiye için haksızlık olduğunu dile getirdi. Çavuşoğlu, "Son zamanlarda bir de Fransa var. Fransa'nın da derdi başka. Başka konularda Türkiye'ye kızgınlığı olduğu için bunu AB'ye taşıması,

Avrupa ile Türkiye arasındaki ilişkilerin tıkanmasına yol açıyor" ifadesini kullandı. Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynakları konusuna değinen Çavuşoğlu, Türkiye'nin hem kendi hem de Kıbrıs Türk halkının haklarını korumakla mükellef olduğunu vurguladı. Çavuşoğlu, "Türkiye olarak, KKTC olarak biz paylaşmaya, iş birliğine varız ve bunun için diyalog başlatmaya hazırız. Yeter ki burada hakkaniyet ölçüsünde paylaşmayı bilelim" dedi.

"AB'NİN ARA BULUCULUĞUNA DESTEK VERİRİZ"

Çavuşoğlu, Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları hakkındaki bir soru üzerine, "Sorunun esas kaynağı bugüne kadar Rum kesiminin, KKTC'nin ve Kıbrıs Türklerinin, Türkiye'nin tüm uyarılarına uymadan Kıbrıs Türk halkının haklarını yok sayarak başlattığı tek taraflı sismik araştırmalar ve sondaj çalışmalarıdır. Bu konuda AB'yi de çok uyardık ve uyarılarımız dikkate alınmadığı için sismik araştırmalara ilaveten sondaj gemilerini gönderdik" dedi.

Çavuşoğlu şöyle devam etti: "Burada esneklik gösterebilmemiz için Kıbrıs Türk halkının hidrokarbon gelirlerindeki haklarının garanti altına alınması lazım. Bunun yöntemi hakkaniyetli gelir paylaşımının tesis edilmesi. Bu konuda KKTC'nin

teklifi var. Bir komisyon kurulabilir. Bugün ilave alternatif çözümler konusunda düşüncelerimizi paylaştık. Bunlar AB mekanizması olabilir, özel şirketler üzerinden olabilir."

Çavuşoğlu, Rumların AB'den koşulsuz destek görerek şımarıldığını belirterek, AB'yi çözümün tarafı olmaya çağırıyor. Doğu Akdeniz'de başta Yunanistan olmak üzere Rum kesimi hariç tüm ülkelerle iş birliğine, diyaloga hazır olduklarını vurgulayan Çavuşoğlu, "Ama Türkiye'nin egemenlik hakları çerçevesinde kimse Türkiye'ye bir şey dikte etmesin" ifadesini kullandı.

Çavuşoğlu, "Bu konularda AB'nin ara buluculuğuna biz de destek veriyoruz. Kıbrıs konusunda ve diğer konularda. Yeter ki AB dürüst bir ara bulucu olsun. Üyelik dayanışması yerine tarafsız davranışın, biz AB ile çalışmaya varız" diye konuştu.

'İKİ ÜYENİN HER ŞEYİ REHİN ALMASINA İZİN VERMEYİN'

Çavuşoğlu, AB'nin teknik konularla siyasi konuları birbirine şart olarak koşmamasını istedi. Göç konusunu örnek gösteren Çavuşoğlu, "Göç konusunu Doğu Akdeniz'e bağlarsanız bu konuyu nasıl çözeceğiz" dedi.

BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin göç ve mülteciler konusunda Yunanistan'ı kinadığını anımsatan Çavuşoğlu, AB'nin ise "Yunanistan bizim sınırlarımızı koruyor, insanları öldürse de botları batırsa da hakkıdır, destekliyoruz" dediğini aktardı.

Türkiye'nin göç konusunda sorumluluklarını yerine getirdiğini, AB'nin ise getirmediğini vurgulayan Çavuşoğlu, şöyle devam etti: "Türkiye bunu yaparken başka şartlar koşmadı, başka konuları gündeme getirmede. AB şartları yerine getirmede. Şimdi göç konusunu yeniden gözden geçirelim

diyorsunuz ama 'İlerleme kat edebilmemiz için Rum kesimin endişelerini gider' diyorsunuz. Hiçbir alakası yok. O zaman biz de başka şartlar koşalım. Bu ortak bir sorun. Birlikte çözüm bulmamız gerekiyor."

Çavuşoğlu, konu tıkanırdığında çözüm bulmanın mümkün olmayacağını ifade ederek, "O zaman Türkiye bizi tehdit ediyor, göçmenleri durdurmuyor" diye eleştirmeyeceksiniz. Türkiye artık gitmek isteyenleri durdurmama kararını uygulamaya devam edecek. Bunlar tehdit değil. İki üyenin her şeyi rehin almasına izin vermeyin. Bu AB'nin de çıkarına değil, bizim de değil" ifadelerini kullandı. Çavuşoğlu, AB'nin Türkiye'ye yönelik ilave yaptırım kararı alması durumunda Türkiye'nin sahada, Akdeniz'de atacağı adımlar bulunduğunu, bunları çekinmeden atacağını söyledi.

BORRELL'E "BOREL" HEDİYE ETTİ

Çavuşoğlu, basın toplantısının sonunda AB Yüksek Temsilcisi Borrell'e Eti Maden tarafından üretilen el dezenfektanı "Borel" hediye etti.

'Doğu Akdeniz'deki OYUN VE TUZAKLARI YERLE BİR ETTİK'

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından işletmeye alınan Hidroelektrik Santrallerinin Toplu Açılış Töreninde konuşan T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin hidrokarbon arama faaliyetleri hakkında da açıklama yaptı.

T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından işletmeye alınan Hidroelektrik Santrallerinin Toplu Açılış Töreni'nde yaptığı konuşmasında

Türkiye'nin hidrokarbon arama faaliyetlerine de değindi. T.C. Cumhurbaşkanı Erdoğan; "Doğu Akdeniz'de kurulmaya çalışılan oyunları ve tuzakları yerle bir ettik" dedi.

T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan,

denizlerde Fatih ve Yavuz sondaj gemileriyle sondaj faaliyetlerine başladığına işaret ederek, "Türkiye'ye özellikle ülkemize karşı Doğu Akdeniz'de kurulmaya çalışılan oyunları ve tuzakları yerle bir ettik" diye konuştu.

T.C. Cumhurbaşkanı
Recep Tayyip Erdoğan

DOĞU AKDENİZ'İN ARDINDAN KARADENİZ

T.C. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Doğu Akdeniz'in ardından Karadeniz'de de arama ve sondaj çalışmaları için harekete geçildiğini söyleyerek, Türkiye'nin uluslararası hukuktan kaynaklı haklarından taviz vermeden bu çalışmaları sürdüreceğinin altını çizdi.

'7'nci sondajımız Kıbrıs'ın batısında devam ediyor'

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez katıldığı bir televizyon programında, Türkiye'nin son dönemde enerji alanında yurt içi ve yurt dışında yürüttüğü faaliyetlere ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Katıldığı televizyon programında gündeme ilişkin soruları yanıtlayan T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de yaptığı sondaj çalışmaları hakkında bilgi verdi.

Bakan Dönmez, Doğu Akdeniz'deki sondaj faaliyetlerinin sürdüğünü söyledi. Bugüne kadar keşif amaçlı 6 sondaj yaptıklarını ve 7'ncisinin de şu anda Kıbrıs'ın batısında devam ettiğini kaydeden Dönmez, "Ekonomik bir keşif yakaladığımızda o sahada üretim amaçlı başka kuyular da açacağız" dedi

Dönmez, milli enerji ve maden politikaları kapsamında en önemli politik ve stratejik hedeflerinden birisinin daha çok yerli kaynak kullanarak Türkiye'yi dışa bağımlılıktan kurtarmak olduğunu ifade etti.

Denizlerdeki hidrokarbon aramalarına son yıllarda ağırlık verdiklerinin altını çizen Bakan Dönmez, "5-6 yıl önce Barbaros Hayreddin Paşa Sismik Gemisiyle başladık. Daha sonra filomuza MTA'nın Oruç Reis sismik araştırma gemisi katıldı. Fatih, Yavuz ve bu yıl da Kanuni ismini verdiğimiz üçüncü derin deniz sondaj gemimizle filomuzu genişlettik. İki sismik

araştırma gemimiz, üç de derin sondaj gemimizle teknik kapasitemizi artırdık" dedi.

Dönmez, sismik araştırma ve sondaj gemilerini almadan önce TPAO'nun bu işleri uluslararası yabancı ortaklarla yapmakta olduğunu anımsatarak, "Biz istedik ki hem kendi insan kaynağımızla hem de kendi teknik imkânlarımızla bu işleri kendimiz yapar hale gelelim. Özellikle petrol, doğalgaz, enerji gibi çok stratejik emtialarda zaman zaman bu tip hizmetleri paranız olsa bile alamadığınız dönemler olur" şeklinde konuştu.

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanı Fatih Dönmez

'SİSMİK ARAŞTIRMA DÖNEMİ BİTTİ, KEŞİF AMAÇLI SONDAJ SÜRECİNDEYİZ'

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez şöyle devam etti; "Birtakım diplomatik bariyerlerle karşılaşabiliyorsunuz. Şirketler size o servisi veremez hale gelebiliyor. O açıdan biz bunu mümkün mertebe millileştirelim istedik. Şu anda son derece isabetli bir karar aldığımızı daha rahat ve daha net görüyoruz. Bugüne kadar hem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bize vermiş olduğu alanlarda hem de kendi alanlarımızda keşif

amaçlı 6 sondaj yaptık. 7'ncisi de şu anda adanın batısında devam ediyor. Sismik araştırma dönemi bitti. Keşif amaçlı sondaj sürecindeyiz. Ekonomik bir keşif yakaladığımızda o sahada üretim amaçlı başka kuyular da açacağız. Sonrasında platformun yapılması ve boru hattıyla en yakın karaya nakli gerekiyor. Bunlar uzun zaman gerektiren işler. Biraz sabırlı olmayı gerektiriyor. Bizim öteden beri söylediğimiz şey "Varsa, mutlaka bulacağız."

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanlığı görevine halihazırda bu görevi yürüten Turgay Deniz yeniden seçildi. 22 Haziran'da yapılan toplantıda ayrıca Yönetim Kurulu Üyeleri de belirlendi.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO) Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri belirlendi. Kıbrıs Türk Ticaret Odası Meclisi, yaptığı toplantı ile başkan vekillerini Aziz Limasollu ve Ramazan Gündoğdu, Yönetim Kurulu Üyelerini ise Ali Başman, Ali Şah, Ekin Adademir, Evren Günsel Erçelik, Omaç Cin ve Yusuf Acemoğlu olarak belirlendi.

KTTO Başkanı yeniden TURGAY DENİZ OLDU

KTTO'NUN YENİ ODA MECLİSİ DE BELİRLENDİ

Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın (KTTO), 57'nci Olağan Genel Kurul toplantısı da 20 Haziran Cumartesi günü Kalkınma Bankası Can İbrahimioğlu Konferans Salonu'nda gerçekleşti.

Covid-19 salgın önlemlerine uygun olarak gerçekleştirilen 57'nci Olağan Genel Kurulu saat 10.30'da açılış ve saygı duruşu ve İstiklal Marşının okunmasıyla başlayıp, Başkanlık Divanı'nın oluşturulması ile devam etti.

Divan Başkanlığı'na Günay Çerkez, Divan Başkan Vekilliğine Fuat Kutlu, Sekreterliklere de Nilay Onbaşı Üresin ve Sonay Özmen seçildi.

KTTO Başkanı Turgay Deniz'in Genel Kurul'a hitap etmesinin ardından Ticaret Odası'nın Turgay Deniz başkanlığında gerçekleştirdiği

iki yıllık faaliyetler ile çalışmaları içeren video gösterildi.

Kurul'da Yeniden Doğuş Partisi Genel Başkanı Erhan Arıkdı, Toplumcu Demokrasi Partisi Genel Başkanı Cemal Özyiğit, Halkın Partisi Genel Başkanı Yenal Senin, Ana Muhalefet Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanı Tufan Erhürman, Başbakan ve Ulusal Birlik Partisi Genel Başkanı Ersin Tatar ve Cumhuriyet Meclisi Başkanı Teberrüken Uluçay'ın önceden kaydedilen protokol konuşmaları gösterildi.

Genel Kurul toplantısı, 56'ncı dönem Faaliyet Raporu ve Mali Rapor'un takdim edilerek aklanması ile sürdü. D. K. Deniz & Co'nun Oda Murakıbi olarak tayin edilmesi ile birlikte yapılan seçim sonrasında Oda'nın 50 kişilik Meclisi belirlendi. Genel Kurul, 57'nci döneme dair dilek ve temennilerin sunulması ile

'YENİ DÖNEM DAHA ÇOK ÇALIŞILMASI GEREKEN BİR DÖNEMDİR'

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanlığı'na yeniden seçilen Turgay Deniz, yeni dönemin daha çok çalışılması gereken bir dönem olduğunu açıkladı.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın 57'nci dönem Oda Meclisi, bu akşam [22 Haziran - Pazartesi] ilk toplantısını yaparak Oda Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerini belirledi. Oda Başkanlığına yeniden seçilen

Turgay Deniz, kendisini bu göreve ikinci kez getiren KTTO Meclisi üyelerine teşekkür etti.

Ülke olarak zor bir süreçten geçildiğini, bundan önce olduğu gibi bundan sonra da Odaya büyük görevler düşeceğini belirten Deniz, ülkenin refah seviyesini yükseltmek için diğer paydaşlarla da iş birliği içinde daha çok çalışılacağını söyledi.

tamamlandı. 57'nci Dönem Oda Meclisi, yapacağı ilk toplantıda Oda Başkanı, iki Başkan Vekili ve Yönetim Kurulu Üyelerini belirleyecek.

Genel Kurul toplantısındaki oylama sonucunda Kıbrıs Türk Ticaret Odası 57. Dönem Meclisi'ne seçilen yeni üyelerin

bölgelere göre dağılımı şöyle:

LEFKOŞA:

Serhan Kaner, Ali Başman, Alp Cengiz Alp, Bertan Özberkman, Didem Erel, Ekin Adademir, Emre Olgun, Ersan Dağlı, Evren Günsel Erçelik, Fikri Şener, Gökhan Necipoğlu,

Halim Kahveciler, Hilmi Can, Ilgaz Toros, Mehmet A. Kader, Mehmet Gökçebel, Mustafa Erk, Mustafa Hançerli, Müsteyde Onbaşı, Necat Yüksel, Nilay Nizam Paralık, Omaç Cin, Orhan Şevket, Özalp Nailer, Saber Andır, Selen Necat Gürkan, Ramiz Şadi, Turgay Deniz.

GAZİMAĞUSA:

Abdullah Emirzadeoğulları, Ali Doratlı, Burçin Döveç, Cemal İnce, Haldun Dolu, Osman Dağlı, Ramazan Gündoğdu, Semral Erel, Vargın Varer, Yusuf Acemoğlu, Yusuf Ziya İlerici.

GİRNE:

Ali Şah, Aziz Limasollu, Burak Başel, Çiğdem Kemaler, Emin Tanlı, Erbil Arkin, Hazal Eziç, Meryem Çerkez Gürtünç, Orhan Güçlü, Serhan Kombos, Yağmur Özyalçın.

Elektrik Mühendisleri Odası'nda yeni yönetim belirlendi

KTMMOB Elektrik Mühendisleri Odası 46. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi. Başkan ve yönetim kurulunun seçildiği kurulda, eski başkan Görkem Çelik başkanlığı tek aday Ali Murat Cellatoğlu'na devretti.

KTMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, 46. Olağan Genel Kurulu 27 Haziran 2020, Cumartesi günü Sanayi Odası'nda gerçekleştirildi.

Genel Kurul'da divan başkanlığına Kadri Fellahoğlu, divan üyeliğine ise Ayşe Tokel ve Özge Özkıraç seçildi. Başkan ve yönetim kurulunun seçildiği kurulda, eski başkan Görkem Çelik başkanlığı tek aday Ali Murat Cellatoğlu'na devretti.

Kurula, eski Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat, Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy, KTMMOB Başkanı Seran Aysal da katıldı.

46.Dönem yeni yönetim kuruluna ise Buğra Gazioğlu 75 oyla, İbrahim Aysal 73 oyla, Mehmet Toycan 74 oyla ve Üner Kutalmış 75 oyla seçildi. Yedek üye olarak Utku Manavoğlu ve Enver Ulaş seçildi.

Denetleme kuruluna ise Kadri Bürüncük ve Osman Eminel seçildi.

makale | Sohbet Karbuz

Geçmişten günümüze Doğu Akdeniz gazı

makale@petroturk.com

@sohbetkarbuz

Bu makalede Doğu Akdeniz gazının geçmişten günümüze kadar yaptığı yolculuğun kısa bir özeti yapacağım.

Doğu Akdeniz'de ilk doğal gaz sahası 1967 yılında Mısır'ın Nil Delta'sında keşfedilmiştir. Bölgedeki ilk offshore gaz sahası ise 1969 yılında Mısır'ın Akdeniz'deki sığ sularında keşfedilmiştir. Bu makaleyi yazdığım 5 Temmuz itibarıyla Doğu Akdeniz'deki en son keşif İtalyan Eni şirketi tarafından Temmuz ayı başında yapılmıştır: Mısır'ın Nil Delta'sının sığ sularında keşfedilen Bashrush gaz sahası.

Doğu Akdeniz'de bugüne kadar 5 trilyon metreküpe yakın doğal gaz rezervi keşfedilmiştir. Bu miktar, dünyanın en önemli doğal gaz üreticilerinden biri olan Norveç'te bugüne kadar keşfedilen gazdan fazladır.

Şimdi diyeceksiniz ki, madem Doğu Akdeniz'de bu kadar gaz keşfedildi neden bölge henüz dünya çapında önemli bir merkez olamadı. Bunun temel nedeni, yapılan büyük keşiflerin nispeten yeni olması ve gaz üretiminin çok daha geç başlamasıdır. Yukarıda bahsettiğim 5 trilyon metreküp gazın yarısı 2009'dan bugüne kadar olan süreçte keşfedildi. Yani 1 Ocak 2019 ile 7 Temmuz 2020 tarihleri arasında Doğu Akdeniz'de 2,5 trilyon metreküp doğal gaz keşfedildi ki bu miktar Azerbaycan'ın bugün sahip olduğu doğal gaz rezervinden fazladır. Bölgeye olan uluslararası ilginin nedeni ise sadece miktar değil keşfedilen bazı sahaların dünya klasmanında olmasıydı. İsrail açıklarında keşfedilen Tamar ve Leviathan sahaları ve en önemlisi Mısır açıklarında Zohr sahası (Akdeniz'de bugüne kadar keşfedilen en büyük doğal gaz sahası) halen

Doğu Akdeniz'de doğal gaz söz konusu olduğunda bölgedeki politikacıların iyimserlik ile hayalperestlik arasındaki git gelleri dikkatinizi çekmiştir illaki.

dünyanın en büyük offshore doğal gaz sahaları arasından yer almaktadır.

Yapılan tüm bu keşiflere ve arama faaliyetlerine rağmen Doğu Akdeniz'in halen dünyanın "en az arama yapılmış" bölgeleri arasında yer aldığını da not düşmek gerekir.

Sadece bugüne kadar yapılan keşifleri baz alarak karşılaştırma yapmak aslında madalyonun tek bir yüzünü göstermektedir. Keşfedilmesi beklenen (yet-to-find) doğal gaz tahminlerini de bu miktara ekleyerek toplam gaz varlığı büyüklüğüne bakmak gereklidir. Keşfedilmesi beklenen doğal gaz miktarı veya gaz potansiyeli mevzu bahis olduğunda dünya çapındaki temel otorite ABD Jeoloji Kurumu'dur (USGS).

USGS, 2010 yılında Doğu Akdeniz'deki iki havzada (Türkçe'de basen olarak da kullanılıyor) jeolojik esaslı değerlendirme sonucunda teknik olarak çıkarılması mümkün fakat henüz keşfedilmemiş petrol ve gaz varlığı hakkında iki önemli çalışma yayınlamıştır. USGS'nin Nil Deltası Havzası ve Levant Havzasını kapsayan bu iki çalışması Doğu Akdeniz'de teknik olarak çıkarılması mümkün fakat henüz keşfedilmemiş toplam 10 trilyon metreküpten fazla doğal gaz olduğunu öngörmektedir.

Güney Kıbrıslı yetkililerin hesaplamalarına göre GKRY'nin sözde MEB'sinde yer alan ve 13 parsel bölünen 51000 km²'lik bölgede 1,7 tcm doğal gaz bulunduğu tahmin edilmektedir. Bunun Levant Baseni ve Nil Deltası dışında kalan bölümünde ise en az 1 tcm doğal gazın olduğu

öngörülmektedir.

Bu hesaplamalar da dikkate alındığında, toplamda 15 trilyon metreküplük doğal gaz varlığı ile (yani keşfedilmiş ve keşfedilmesi beklenen miktar) Doğu Akdeniz'in Norveç, Hollanda, İngiltere ve Danimarka'nın toplamından oluşan Kuzey Deniz'i ne eşdeğer olduğu söylenebilir. Bu da Doğu Akdeniz'de gaz heyecanının neden bu kadar ilgi odağı haline geldiğinin en azından kantitatif bir göstergesidir.

Doğu Akdeniz'in gaz potansiyeli sadece konvensiyonel gaz kaynakları ile sınırlı değildir. Kaya gazı ve gaz hidratları gibi konvensiyonel olmayan doğal gaz varlıklarını da hesaba katmak gerekir. Ancak ne var ki, bu konuda yapılan kantitatif çalışmalar yetersizdir. Bugüne kadar yapılan çalışmalar Girit Adası'nın güneyinden başlayıp Meis adasının güneyine doğru uzanan bir alanda ciddi miktarda gaz hidratları potansiyeli olduğunu göstermektedir. Bu konuda yapılan tahminler her ne kadar spekülasyon olsa da en az 1 trilyon metreküp gaz hidrat varlığının bir çok çalışmada dile getirilmesini göz kenarında tutmakta fayda vardır.

Ancak şunu unutmamak gerekir ki, sondaj yapılmaksızın kağıt üzerinde gaz varlığı pek bir şey ifade etmez. Keşfedilen rezervler de ancak rezervin üretime kanalize edilmesiyle anlam kazanır. Bu da bulunan rezervin ekonomik ve teknik olarak çıkarılmaya müsait olmasına, sahanın beklenen net finansal getirisinin doyuruculuğuna, üretime geçiş aşamasına geçmek için yapılacak saha geliştirme maliyetine ve bunun finansmanına, üretilen miktarı yurt içi ve dışı pazarlara ulaştırabilmek için gerekli alt yapı ve taşıma olanaklarına, üretilen petrol veya gazın satış fiyatına, ruhsatlandırma işlemlerindeki istikrara, politik atmosfere, enerji ve finans politikaları düzenlemenin güvenliğine ve benzeri etmenlere bağlıdır. Bir de Korona virüs gibi beklenmeyen etmenler var muhakkak.

Doğu Akdeniz'de doğal gaz söz konusu olduğunda bölgedeki politikacıların iyimserlik ile hayalperestlik arasındaki git gelleri dikkatinizi çekmiştir illaki.

Tamar ve Leviathan sahalarının keşfinden hemen sonra İsrail

basınında çıkan haberleri ve politikacıların açıklamalarını hatırlar veya göz atarsanız ne demek istediğimi anlarsınız. Benzer şekilde yıllar önce Lübnan ilk uluslararası arama üretim ihalesine çıkacağını duyurduğundaki açıklamalara ve Nisan ayı sonunda Lübnan sularında yapılan ilk sondajın hayal kırıcı sonucu bir başka örnek.

Nihayetinde, geçen yıldan beri doğal gaz fiyatlarında yaşanan düşüş, şirketlerin Korona virüs sonrası arama ve üretim faaliyetlerinde yaptıkları kesintilerle birleşince hayal kırıklıkları artık kanıksanır hale geldi.

Birçok şirketin sondaj ve saha geliştirme faaliyetlerini ertelemesine rağmen ben Doğu Akdeniz gazının geleceği konusunda orta ve uzun vadede halen iyimserim. Doğal gaz kaynakları bölge ülkelerinin geleceğinde önemli bir rol oynamaya devam edecektir. Halen önemli olan soru şu: Bu varlık ve potansiyel Doğu Akdeniz'de çekişmeleri tetikleyip daha da karmaşıklaştıracak ve zaten gergin olan bölgeye yeni kaygılar mı ekleyecek yoksa bölgesel işbirliği, istikrar, enerji güvenliği ve bölge refahı açısından bir fırsat mı oluşturacak? Yani yıllardır gündemde olan soru bugün de aynı.

Doğu Akdeniz maalesef dünyanın en karmaşık politik bölgelerinden biridir. O yüzden, bu kaynakların fırsata çevrilebilmesi, bölge ülkelerinin ve dış güçlerin miyopik politikardan uzak, akılcı bir ortaklık stratejisi anlayışı çerçevesinde samimi, yapıcı bir diyalog kurup, dengeli ve pragmatik bir yaklaşımla hareket etmelerini gerektirmektedir.

Deniz yetki alanları dahil bir çok zorlukların ve hassas sorunların üstesinden gelmenin en önemli adımı budur. Aksi takdirde, belki de tek ortak payda olan enerji konusu, Doğu Akdeniz ve çevresindeki jeopolitik çekişmenin unsurlarından biri olmaya devam edecektir.

İş birliği ve dayanışmanın önemini dile getirdiği şu Afrika atasözünü hep göz önünde tutmak gerekir: "Eğer hızlı gitmek istiyorsan, yalnız git! Eğer uzağa gitmek istiyorsan, hep beraber git!" Bölgedeki aktörler henüz beraber gitme taraftarı olmasa da umudu yitirmemek gerekir. Martin Luther King'in 57 yıl önce yaptığı "bir rüya var" konuşması, Amerika'yı değiştirmişti. Umarım enerji eksenli böyle bir rüya da Doğu Akdeniz'deki mevcut durumun iyi yönde değişimine ön ayak olur.

Kalın sağlıcakla.

ZES istasyonları Türkiye'nin dört bir yanında 301 şarj noktasına ulaştı

Türkiye'de hayata geçirdiği elektrikli araç şarj istasyonlarıyla, düşük emisyonlu, tasarruflu ve sessiz bir deneyim sunan elektrikli araçların yaygınlaşmasına katkıda bulunan Zorlu Energy Solutions (ZES), elektrikli araç şarj istasyonlarının sayısını 301'e yükselterek Türkiye'nin dört bir yanında hizmet veriyor.

ZES ENERJİSİYLE TÜRKİYE'Yİ SARMAYA DEVAM EDİYOR

Hayata geçirdiği elektrikli araç şarj istasyonlarıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Eskişehir gibi Türkiye'nin büyük şehirlerini birbirine bağlayan ZES, aynı zamanda sürücülerin Ege ve Akdeniz kıyılarna kesintisiz sürüş yapmasını sağlıyor. Bununla beraber halihazırda istasyonu bulunan şehirlere de alternatif rotalar için iyileştirmeler yapan ZES, bu kapsamda lokasyon, istasyon ve soket sayısını da her geçen gün artırıyor. Bugün yaklaşık 160 farklı lokasyonda ve

Zorlu Enerji CEO'su Sinan Ak

301 şarj noktasıyla hizmet veren ZES, uzun vadede tüm Türkiye'yi kapsamayı hedefliyor.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kullanımı gittikçe yaygınlaşan elektrikli araçlar; çevre dostu, tasarruflu, düşük emisyonlu ve aynı zamanda sessiz olmaları nedeniyle tüketiciler tarafından tercih ediliyor.

Hayata geçirdiği yeni nesil teknolojilerle "geleceğin enerji şirketi" olma yolunda hızla ilerleyen Zorlu Enerji ise 2018 yılında kurduğu Zorlu Energy Solutions (ZES) ile elektrikli araçlar için şarj istasyonlarını hayata

geçirmeye devam ediyor. Türkiye'deki elektrikli araç devinimini hızlandırma hedefi doğrultusunda çalışmalarına devam eden ZES, şarj istasyonu ağını yeni devreye aldığı şarj noktaları ile büyütüyor.

ZES KKTC'de Zekai & Zekai ile büyüyecek

Türkiye'nin en büyük elektrikli araç şarj ağına sahip Zorlu Energy Solutions (ZES) ile işbirliğine imza atan Zekai & Zekai KKTC'de hayata geçireceği elektrikli araç şarj yatırımlarıyla ülkede çevreci ve sürdürülebilir bir ekosistemin hayata geçirilmesini amaçlıyor.

Zorlu Energy Solutions (ZES) ile işbirliğine imza atan Zekai & Zekai KKTC'de hayata geçireceği elektrikli araç şarj yatırımlarıyla ülkede çevreci ve sürdürülebilir bir ekosistemin hayata geçirilmesini amaçlıyor. Şirketten yapılan açıklamada; Türkiye'nin alanında lider şirketi olan ZES ile yaptıkları ortaklığın KKTC'nin karayolu ulaşımında altyapısını geleceğe taşıyacak, karbon salımını düşürecek ve çevreyle uyumlu sürdürülebilir dünyaya atılan önemli bir adım olduğunu belirtilerek, "Hedefimiz Zekai & Zekai olarak çözüm ortağımız ZES'le birlikte KKTC'yi geleceğin çevreci ulaşım sistemine taşımak" denildi.

Zorlu Enerji Elektrik Üretim, Hollanda'da yeni şirket kuracak

Zorlu Enerji, Hollanda'da şirketin yüzde 100 oranında hissedarı olacağı 30 bin euro sermayeli ZES B.V. unvanlı yeni bir şirket kuracak.

Zorlu Enerji Elektrik Üretim, Hollanda'da şirketin doğrudan yüzde 100 oranında hissedarı olacağı 30 bin avro sermayeli ZES B.V. unvanlı yeni bir şirket kurulmasına karar verildiğini bildirdi.

Zorlu Enerji Elektrik Üretim tarafından Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda

(KAP) yapılan açıklamada, "Zorlu Enerji Elektrik Üretim AŞ yönetim kurulu, şirketimizin iştirakleri aracılığı ile Türkiye'de yürütülen elektrikli araç şarj istasyonu satışı, kurulumu ve işletmesini kapsayan faaliyetleri ile bu konudaki projelerinin Avrupa Birliği ve

çevre ülkelere taşınması ve ilgili ülkelerde bu kapsamda faaliyet gösterilmesi amacıyla Hollanda'da şirketimizin doğrudan yüzde 100 oranında hissedarı olacağı 30 bin avro sermayeli ZES B.V. unvanlı yeni bir şirket kurulmasına karar vermiştir" ifadelerine yer verildi.

'Enerji verimliliği günümüzde en önemli öz kaynak'

Avrupa Birliği Bilgi Merkezi, Enerji Verimliliği başlıklı bir webinar düzenledi. Doç. Dr. Murat Fahrioğlu moderatörlüğünde gerçekleşen webinarında KTMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Görkem Çelik, KTEMB İdare Amiri ve AB Finansmanlı Elektriksel Alan Proje Koordinatörü Osman Asilzade, Kıbrıs Lisanslı Elektrikçiler Birliği (SEHK) Eğitmeni Dr. Stylianos Hirodantis ve KTMMOB Mimarlar Odası Başkanı Kozan Uzunoğlu konuşmacı olarak katıldı.

AB Bilgi Merkezi tarafından düzenlenen Enerji Verimliliği başlıklı webinarında "Enerjiyi verimli kullanarak aile bütçesine, ekonomiye ve çevremizin korunmasına nasıl yardımcı olabiliriz?" sorusuna yanıt arandı.

Doç. Dr. Murat Fahrioğlu moderatörlüğünde gerçekleşen webinarında panelist olan KTMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Görkem Çelik "Enerji Verimliliği, Ab Standartları ve Mevcut Durumumuz" konusunu ele aldı.

KTEMB İdare Amiri ve AB Finansmanlı Elektriksel Alan Proje Koordinatörü Osman Asilzade ve Kıbrıs Lisanslı Elektrikçiler Birliği (SEHK) Eğitmeni Dr. Stylianos Hirodantis ise "Enerji Verimliliği ve Elektrik İş Gücü Piyasası"nı değerlendirdi.

Bir diğer panelist KTMMOB Mimarlar Odası Başkanı Kozan Uzunoğlu da "Mevcut Binaların Enerji Etkinlik Bakımından İyileştirilmesi"ni ele aldı. Webinar soru cevap kısmının ardından sona erdi.

Enerji verimliliğinin önemini, nasıl yaşama entegre edilmesi gerektiğini anlatan KTMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Görkem Çelik, "enerji verimliliği; yaşam kalitesi ve ürün miktarından ödün vermeden daha az enerji harcayarak aynı standardı korumaktır. Enerji tasarrufu, enerji ihtiyacının kısıtlanması olarak düşünülmemelidir. Ülkemizde elektrik enerjisi üretiminin tamamına yakını fuel oil ile karşılanıyor. Yani dışa bağımlılık söz konusu. Enerjide arz güvenliği sadece kapasite artırımına değil talep tarafına yani enerji verimliliğine önem vermeliyiz" dedi.

İklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması için sera gazı salımlarının azaltılması gerektiğine dikkat çeken Çelik, "Gerek yurt içinde gerekse de yurt dışı ile rekabet edebilirlikte, enerji verimliliği ile elektrik enerjisi maliyetlerinin azaltılması son derece önemlidir. Asıl altını çizmek istediğim kısım ise şu; 'enerji verimliliği' günümüzde

en önemli öz kaynak olarak kabul edilmektedir. Yenilenebilir enerji de öz kaynak ama enerji verimliliği, enerjiyi tasarruflu kullanmak asıl öz kaynak olarak kabul ediliyor. Enerji verimliliği, enerji ve arz güvenliği, enerji tasarrufu, gelişme hedefleri, endüstriyel üretkenlik, çevre ve iklim, iş imkanları, enerji fiyatları, kamu bütçesi, sosyal fayda ve kaynak yönetimi alanlarına da önemli faydalar sağlıyor" diye konuştu.

"ENERJİ TASARRUFU YAŞAM KALİTEMİZ VE SAĞLIĞIMIZ İÇİN SON DERECE ÖNEMLİ"

Enerji verimliliğinin özellikle Kuzey Kıbrıs toplumuna faydalarını ele alan Görkem Çelik şunları söyledi: "Kuzey Kıbrıs'ta 2019 yılında sadece elektrik enerjisi üretmek için ithal edilen yakıt miktarı 45 milyon dolar değerinde. Bu ülke bütçesi açısından baktığımızda son derece yüksek bir miktar. Kuzey Kıbrıs'ta 1KWh elektrik enerjisi üretebilmek için çevreye 0.75kg CO2 salıyoruz. Yıllık ise yaklaşık 1,3 milyon ton CO2 salınıyor. Amerikan Çevre Koruma Dairesi doğaya salınan 1 ton CO2 için 40 dolar toplumsal maliyet belirlemişti. Avrupa'da da benzer değerler ele alınıyor. Bundan yola çıkarsak yıllık 52 milyon dolar toplumsal zarar söz konusu diyebiliriz. Bu sebeplerle enerji tasarrufu her şeyden çok

yaşam kalitemiz ve sağlığımız için son derece önemlidir."

"TARİFELENDİRME UYGULAMASINA GEÇİLMESİ ÜLKEMİZ İÇİN ÇOK ÖNEMLİ BİR ADIM"

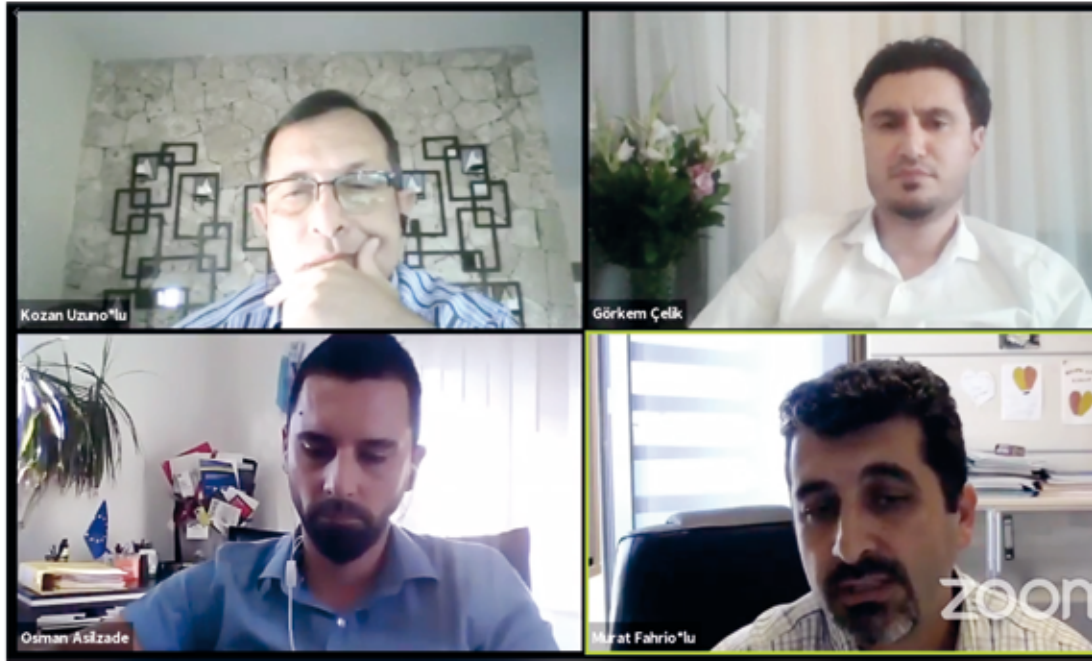
Kuzey Kıbrıs'ta enerji verimliliğinin ne durumda olduğunu aktaran Çelik; "Son yıllarda ülkemizde konut sayısında ciddi bir artış söz konusu. Bununla birlikte enerjiye talep arttı. Dolayısıyla arz güvenliği de tehdit altında. Yapılan binalarda enerji verimliliğine dikkat edilmemektedir. Enerji verimli ev aletleri konusunda da herhangi bir teşvik yok. Verimli olmayan aydınlatma ürünleri ile çeşitli ev ve iş aletlerinin ithalatı devam etmektedir. Enerji verimliliği konusunda AB'de olduğu gibi hedefler de konulmadı, mevzuat yok. Sanayide ve birçok sektörde enerji verimli olmayan cihaz kullanımı yaygın durumdadır. Yenilenebilir enerji kullanan binalardaki artış, mevzuat eksikliğinden dolayı enerji verimliliğine olumsuz yansımaktadır. Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğinin paralel olarak yürütmesi gerekiyor. Enerji verimliliği konusunda toplumsal farkındalık yeterli değil. Enerji üretiminde de son derece verimsiz bir üretim yöntemi kullanılmaktadır.

Santrallerimizin verimliliği yüzde 35 ila 40 bandındadır. 2019 Nisan ayından itibaren KIBTEK tarafından tarifelenme uygulamasına geçildi. Şimdiye kadar enerji verimliliği için ülkemizde atılmış en önemli adımlardan biri de budur. Ayrıca ülkedeki tüm elektrik sayaçlarının elektronik sayaca dönüştürülmesi de olumlu bir gelişme" diye konuştu.

"YENİLENEBİLİR ENERJİ İZİNLERİ VERİLİRKEN ENERJİ VERİMLİLİĞİ İLE İLGİLİ ÖN ŞARTLAR ARANMALI"

Neler yapılması gerektiğine de dikkat çeken Görkem Çelik şöyle devam etti; "Öncelikle toplumsal bir davranış değişikliğine ihtiyacımız olduğunu söyleyebiliriz. Arz

güvenliğini sağlamak için yapılan planlamanın içerisine enerji verimliliğini de eklemeliyiz. Binalarda enerji verimliliğini düzenleyen AB ile uyumlu mevzuatlar bir an önce çıkarılmalı. Enerji verimliliği önemli bir devlet politikası olarak kabul edilmeli ve yönetilmeli. Verimliliğin enerji üretimi, iletimi ve dağıtımında artırılması ve kayıpların azaltılması çok önemli. Evlerimizde kullanılan enerjinin yaklaşık yüzde 20'si elektrikli aletlerce, yüzde 20'si ise aydınlatma için tüketiliyor. İstıfada ve soğutmada 1 derece tasarruf yapmak elektrik faturasında yüzde 20'ye yakın azaltma yapabilir. Mühendis, mimar müteahhit ve emlak sektörünün yapılacak yasal düzenlemelere karşı anlayışlarının artırılması ve maliyet endişelerinin giderilmesi gerekiyor. Bu noktada devlet politikalarının önemli bir etkisi olacaktır. Kamuda enerjinin verimli bir şekilde tüketilmesinin sağlanması da çok önemli. Devlet sadece düzenleyici değil kamu binalarında uygulayıcı konumda da olmalı. Piyasada yüksek verimli ekipman kullanımının yaygınlaştırılması, kendi enerjisini üreten, çevre dostu ve sürdürülebilir binaların teşvik edilmesi gerekir. Ulaşımında verimlilik için de acil planlamalar yapılmalı ve uygulamaya geçmeli. Özellikle elektrikli araçlar yaygınlaşmalı. Yenilenebilir enerji izinleri verilirken enerji verimliliği ile ilgili ön şartlar aranmalıdır. IoT ve otomasyon

sistemlerinin de yaygın olarak kullanılmaya başlanması da önemli.”

“BİYOENERJİ İLE ENERJİ TASARRUFUNU ARTIRIP SERA GAZI SALIMINI AZALTABİLİRİZ”

Sera gazı salımının azaltılması için neler yapılabilir sorusunu yanıtlayan Moderatör Doç. Dr. Murat Fahrioğlu, “Hayvansal atıkları biyoenerji olarak değerlendirirsek hem enerji tasarrufunu artırır hem de

sera gazı salımını azaltabiliriz” dedi.

KTMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Görkem Çelik ise şunları ekledi; “Ülkedeki biyogaz çalışmalarının sorulması üzerine, Kuzey Kıbrıs'ta biyogaz için gerekli çalışmalar başladı ve yenilenebilir enerji kaynağı olarak üretilmesi anlamında gerekli izinler verildi. Bu konuda bazı girişimler de başladı. Üstelik güneşe göre daha çok verimlilik söz konusu. 20 saat hatta daha fazla enerji üretimi sağlanabiliyor. Eğer yeterli atık

ulaşabiliyorsa.”

“ELEKTRİKLİ ARAÇLAR KONUSUNDA ÖNEMLİ ÇALIŞMALAR VAR”

Ulaşımında verimliliğin sağlanmasında elektrikli araçlarda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasının önemini ve bu konuda çalışmalar olup olmadığını sorulması üzerine Görkem Çelik, “Elektrikli araçların yenilenebilir enerjiyle şebekeyle uyumlu şekilde çalıştırılması şu anda Avrupa Birliği'nde de önem verilen

bir konu. Hem şebekeden yenilenebilir enerjiyle aracınızı şarj ediyorsunuz hem de bu enerjiyi geri verme şansınız oluyor. Dünya genelinde bu alanda önemli çalışmalar var. Elektrikli araçların yenilenebilir enerji ile şarj edilerek kullanılması en tasarruflu ve en çevre dostu uygulamalardan biri. Bu konuda biz de Elektrik Mühendisleri Odası'nda bir komite kurduk. Komitemiz ülkede yapılması gereken çalışmalar, mevzuatlar, izinler, teşvikler neler olmalı diye çalışıyor. Bu konuda ülkemizde

hedefler kullanılmalı. Avrupa'da elektrikli araçlar çok yaygınlaştırılmış durumda. Bizim de bu alanda ilerlememiz gerekiyor” dedi.

Murat Fahrioğlu ise elektrikli araçların yaygınlaştırılması ile birlikte yenilenebilir enerjiden bu araçların enerji ihtiyaçlarının karşılanmasının çok önemli olduğuna dikkat çekti ve “Ülkemizde fuel oil ile elektrik üreterek, bu elektrik ile şarj olacak elektrikli araçları yaygınlaştırmak çevre ve verimlilik politikamızla ters düşmemize neden olur” dedi.

Kıb-Tek'ten FAT testleri açıklaması

Kıb-Tek (Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu), Covid-19 salgını nedeniyle kurum tarafından teknik eleman gönderilememesi nedeniyle FAT testlerinin yaptırılacağı bağımsız test kuruluşlarını açıkladı.

Kıb-Tek tarafından FAT (Factory Acceptance Test) testlerinin, Covid-19 virüs salgını nedeni ile bağımsız test ve denetim kuruluşları tarafından yaptırılması hakkında bir açıklama yaptı. Yapılan açıklamada; “Covid-19 virüs salgını nedeni ile Bakanlar Kurulu'nun aldığı önlemler çerçevesinde yurtdışına yapılan hava ve kara yolu ulaşımının durdurulması sonucunda, özel sektörün kendi stokları için veya ihale ile Kuruma teslim etmek amacıyla ithalatını yapacağı malzemelerin üretildikleri tesiste/fabrikada sevk izinleri için yapılacak FAT (Factory Acceptance

Test) testlerine kurum tarafından teknik eleman gönderilememesi nedeni ile yaşanan sorunların giderilmesi için Kıb-Tek özel hususlar şartnamesinin Malzeme Teslimatı ve Sevk İzni maddesinin 18.1 ve 18.2 fıkraları uyarınca ithal edilecek malzemelere sevk izni verilmesi için yapılması gereken fabrika testleri, Covid-19 virüs salgını nedeni ile uygulanan karantina kuralları süresince bağımsız bir test kuruluşundan hizmet alınarak yaptırılacak ve test masrafları malzeme ithalini yapacak firma tarafından karşılanacaktır” denildi.

ENI'dan Akdeniz'de Mısır açıklarında yeni gaz keşfi

İtalyan ENI tarafından 1 Temmuz'da yapılan açıklamada, bu yıl Büyük Nur bölgesinde yeni bir kuyu açılacağı belirtildi.

İtalyan petrol şirketi ENI tarafından 1 Temmuz'da yapılan açıklamada Mısır'ın Akdeniz'de yer alan Nil Deltası kıyılarında yeni bir gaz keşfi yapıldığı duyuruldu.

Şirketin web sitesinden yapılan açıklamada, ENI'nın İngiliz BP ve Fransız TOTAL şirketleri ile birlikte faaliyet gösterdiği Kuzey Hammad sahasında ilk keşif kuyusunda sondajın başarıyla tamamlandığı ifade edildi.

Kuzey El-Hammad sahasına 2015 yılında ENI yüzde 37,5, BP yüzde 37,5 ve Total yüzde 25 oranında ortak olmuştu. Kıyıda 11

km uzaklıkta ve 22 metre derinlikteki yeni keşif ENI tarafından işletilen Nooros ve Baltim sahalarının yakınında bulunuyor.

BÜYÜK NUR BÖLGESİNDE NİDOCO NW-1 DIR SONDAJI YAPILACAK

Şirket tarafından yapılan açıklamada, yeni kuyunun üretim için test edileceği belirtilirken hızlı izleme üretimi için saha geliştirme seçeneklerini değerlendirmek amacıyla Mısırlı yetkililerle bir araya gelecekleri belirtildi.

ENI tarafından açıklamada ayrıca, bu yıl Batı Abu Madi ruhsatında bulunan Büyük Nur bölgesinde Nidoco NW-1 DIR sondajı yapacağı ifade edildi.

1954'ten bu yana işbirliği IEOC aracılığıyla Mısır'da faaliyet gösteren ENI'nın ülkedeki mevcut üretiminin günlük 280 bin varil petrol eş değeri olduğu tahmin ediliyor.

İtalyan ENI şirketi tarafından 2015 yılında keşfedilen ve 30 tcf'lik doğal gaz rezervini barındıran Zohr sahası ve keşif yatırımcılarının ilgisini Mısır enerji sektörüne çekmişti.

İsrail üçüncü açık deniz petrol ve doğal gaz teklif turunu başlattı

İsrail Enerji Bakanlığı, İsrail'in açık deniz petrol ve doğal gaz araştırmaları için üçüncü açık deniz teklif turunu başlatarak şirketleri 72 numaralı blokta arama lisansı için tekliflerini vermeye davet etti.

İsrail'in Akdeniz'deki Münhasır Ekonomik Bölgesinin (MEB) kuzey sınırına yakın bir yerde ve Karish ile Tamar gibi büyük doğal gaz sahalarına yakın

olan alanı kapsayan lisans, 3 yıllık bir başlangıç dönemi ve ardından 2 isteğe bağlı iki uzatma dönemini kapsayacak şekilde verilecek. Teklif verme süreci Haziran 2020'de başlayacak ve Eylül 2020'de sona erecek.

İsrail'in Doğu Akdeniz'de yer alan MEB içinde 2009 yılında keşfedilen büyük miktardaki doğal gaz rezervleri sonrası İsrail uluslararası petrol şirketlerinin ilgi alanına

girmişti. Ekim 2019'da ise İsrail, Doğu Akdeniz'de 12 yeni açık deniz sahası açtığı turda teklifleri sonuçlandırmıştı.

Cairn Energy (İngiltere), Pharos Energy (İngiltere) ve Ratio Oil (İsrail) olmak üzere üç şirketten oluşan ilk gruba 8 açık deniz bloğunu keşfetme lisansı verilirken, Yunan Energean ve İsrail Opportunity konsorsiyumu 4 blokta arama ruhsatının sahibi olmuştu.

FAT (Factory Acceptance Test) testlerinin yaptırılacağı bağımsız test kuruluşları

- TÜV (Technischer Überwachungs - Verein) (+90) 212 347 98 10
- SGS (Supervise Gözetme Etüd Kontrol Servisleri) (+90) 212 368 40 00
- İntertek (+90) 212 496 46 46
- Bureau Veritas (+90) 216 518 40 50
- Girişim Elektrik (+90) 312 309 03 44

ABD'li Noble Afrodit sahasındaki ÇALIŞMA TAKVİMİNİ REVİZE EDECEK

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin (GKRY) sözde Münhasır Ekonomik Bölgesi'nde (MEB) yer alan Afrodit sahasında keşfedilen doğal gaz rezervini ticarileştirmek için uzun süredir devam eden çalışmalar çıkmaza girdi. Sahanın operatörü ABD'li Noble şirketi sahanın geliştirilme takviminde değişikliğe giderken keşfedilen gazın geleceği ise büyük belirsizlikle karşı karşıya.

2011 yılında keşfedilen ve 4.1 tcf'lik doğal gaz rezervine sahip olan sahanın ortakları ve GKRY arasında geçtiğimiz Kasım ayında sahanın geliştirme sürecini hızlandırmak için yeni bir gaz işletim anlaşması imzalanmıştı.

ABD'li Noble ile ortakları Shell ve İsrail'li Delek şirketlerinin nihai yatırım kararını 2022'de alması ve Afrodit sahasından ilk gaz üretiminin 2025'te başlaması bekleniyor.

Tüm dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisi, petrol fiyatlarında yaşanan çöküşün şirketlerin mali yapısını etkilemesi ve rekor seviyelere gerileyen gaz fiyatları nedeniyle petrol ve gaz şirketlerinin yeni projeler için yatırım harcamalarını ertelemesi nedeniyle Afrodit sahasının geliştirilme sürecinde yeni ve başka ertelemelerin yaşanması ve GKRY'nin Doğu Akdeniz'de önemli bir gaz oyuncusu olma hayallerinin sekteye

ABD'li Noble, Afrodit sahasının geliştirme takviminin gaz piyasalarındaki gelişmeler ve talebe bağlı olduğunu belirtirken konuya yakın kaynaklar Afrodit sahasının geliştirme sürecinde daha fazla erteleme belediklerini ifade ediyor.

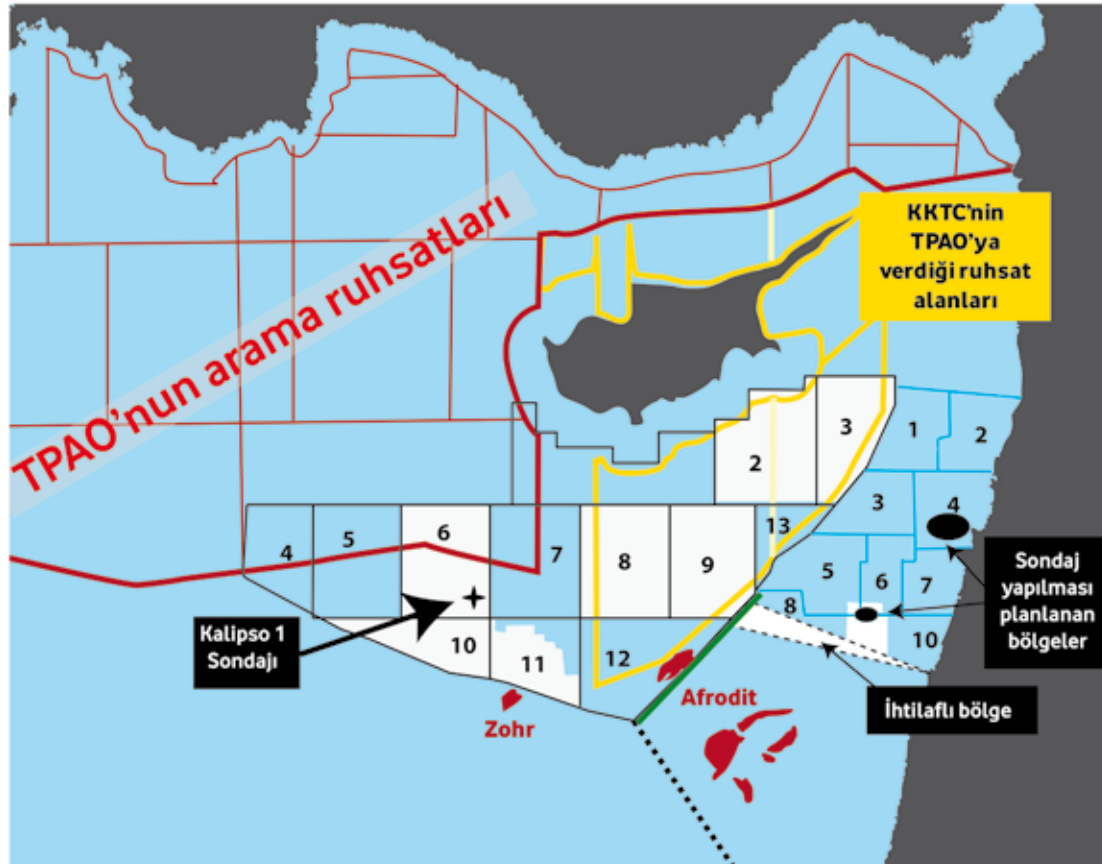
uğraması bekleniyor.

Noble 2020 için belirlediği sermaye planını yüzde 50'den fazla düşürdü bu oran ise yaklaşık 900 milyon dolara karşılık geliyor.

Noble tarafından konuyla ilgili yapılan açıklamada, küresel gaz talebi ve piyasa koşullarındaki değişimlere bağlı olarak Afrodit sahasının gelişimini uygun şekilde sürdürmek için hükümetle

ve ortaklarımızla çalışmaya devam edeceğimiz denildi.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) ve Gaz İhrac Eden Ülkeler Forumu'nun tahminlerine göre küresel gaz talebinin 2020'de yüzde 6-7 oranında düşmesi bekleniyor. Bu duruma bağlı olarak Afrodit sahasının geleceğine ilişkin belirsizlikler artarken sahanın geliştirilme umutları ise azalıyor.

MISIR LNG'Sİ

Analistler ise Noble ve ortağı Delek'in karşı karşıya oldukları mali zorluklar nedeniyle Afrodit'in geleceğine ilişkin karamsar bir tablo çiziyor. Enerji uzmanı Charles Ellinas konuyla ilgili olarak Afrodit sahasının geliştirme sürecinin ileriye doğru ötelendiğini belirterek bu durumun GKRY'nin yararına olmadığını söyledi.

Sahanın geliştirme planında göre, Afrodit sahasından üretilecek gazın denizin altından inşa edilecek bir boru hattı ile Shell'in operatörü olduğu Mısır'daki Idku LNG tesine ulaştırılması ve buradan ihrac edilmesi planlanıyor.

Delek'in saha geliştirme planına göre, Mısır'a denizin altından ulaşacak boru hattı hariç olmak üzere sahanın geliştirme maliyetinin 2,5-3 milyar dolar olacağı ve nihai yatırım kararı alınana kadar ise 150-200 milyon dolarlık harcama yapılması öngörülüyor.

Delek tarafından Kasım ayından yapılan açıklamada ise sahadaki ortakların 2

yıl içinde değerlendirme kuyusu açmayı planladıkları belirtilmişti.

2020'de uluslararası petrol şirketleri tarafından Kıbrıs açıklarında çok sayıda sondaj kuyusu açılması ve bölgede yeterli doğal gaz rezervi olduğunun kanıtlanması bekleniyordu.

Ancak Fransız Total, İtalyan ENI ve ABD'li Exxon Mobil şirketleri tarafından yapılması planlanan sondaj faaliyetleri gelecek yılın sonuna ertelenmişti.

GKRY'de basına yansıyan haberlerde, bölgede faaliyet gösteren şirketlerin üretim paylaşım anlaşması kapsamındaki yükümlülüklerinin 1 yıl uzatıldığı bilgisi yer almıştı.

GKRY'nin sözde MEB'i içinde yer alan Afrodit ve Glafkos sahaslarında keşfedilen sahasların yakın gelecekte geliştirilmesi Covid 19 kaynaklı küresel ekonomik gelişmeler ve petrol- gaz piyasalarında düşük fiyatlar ile belirsizlikler nedeniyle mümkün görülüyor.

Teknecik Elektrik Santrali'nin Ombudsmandan raporu hazır

KKTC Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Emine Dizdarlı, Teknecik Elektrik Santrali hakkında bir rapor yayımladı.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Emine Dizdarlı, Teknecik Elektrik Santrali hakkında rapor yayımladı. Söz konusu raporda, "Teknecik Elektrik Santralinde elektrik üretiminde kullanılan yakıtın evsafa uygun olmadığı ve elektrik üretimi sonucu açığa çıkan akaryakıt dip çamurunun (slaç) temizlenebilmesi için tortulara yağ eklendiği yönünde alınan duyurular ve yine mezkûr santralde bulunan buhar türbinlerinde yıllardır filtre olmadan yapılan elektrik üretiminin çevre ve insan sağlığı üzerinde yarattığı olumsuz etkiler ile ilgili basında çıkan haberler neticesinde Dairemizde bir soruşturma başlatılmıştır" ifadelerine yer verildi.

Başvuru konusu iddialarının sağlıklı bir biçimde değerlendirebilmek için konunun şu üç başlık altında incelenmesi gerektiği bildirildi: Kullanılan akaryakıtın evsafa uygunluğunun analizi, akaryakıt dip çamuruna yağ eklenip eklenmediği; akaryakıt dip çamurunun satışı ve/veya geri dönüşümü için yapılan ihaleler; buhar türbinlerinde filtre olmadan yapılan elektrik üretimi.

2 BUHAR TÜRBİNİ SANTRALİ VE 8 DİZEL SANTRAL BULUNUYOR

Teknecik Termik Santrali, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde elektrik enerjisi üretmek ve dağıtımını gerçekleştirmekte

yükümlü olan ve KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanlığına bağlı olan Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu bünyesinde 1994 yılında Girne'nin doğusunda kuruldu. Teknecik Elektrik Santrali'nde elektrik üretimi için her biri 60 Megawatt (MW) gücünde çalışmakta olan 2 tane Buhar Türbini santrali ile her biri 17 (MW) gücünde 8 adet Dizel Santral bulunuyor ve her iki santralde de yakıt olarak fuel oil kullanılıyor.

Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu tarafından fuel-oil yakıtının kabul edilebilir ve kullanılabilir standartlarda olup olmadığına belirlenebilmesi için uluslararası sınıflandırmalar kullanılıyor. Yakıt tedarikini yapan şirketin bu standartlara uyması gerekiyor. Ayrıca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun Ö(K-1)136-2016 sayılı ve 20 Ocak 2016 tarihli kararı ile Elektrik Santralleri için ağırlıkça yüzde 1'den fazla kükürt içeren fuel-oil ithal edilmesi yasaklandı.

YAKIT ANALİZLERİNİN YAPILMASI İÇİN AKREDİTE LABORATUVARLAR BULUNMUYOR

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gemilerle getirilen akaryakıtın uygunluğu, gemi yükleme limanına yaklaştığında yakıt santrale aktarılmadan bağımsız denetçiler tarafından alınan numunelerin analiz edilmesiyle değerlendiriliyor. KKTC'de yakıt analizlerinin

yapılmasına olanak sağlayan akredite laboratuvarlar bulunmuyor. Bu nedenle numuneler, yolcu beraberinde gemi ile Türkiye'de akredite laboratuvarları bulunan SGS Supervise Gözetleme Etüd Kontrol Servisleri A.Ş veya Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Petrol Araştırma Merkezi'ne (PAL) gönderiliyor. Bu analizler sonucunda değerlerin teknik şartnameye uygun olup olmadığı Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu yetkilileri tarafından kontrol ediliyor.

Ombudsman Emine Dizdarlı tarafından hazırlanan raporda, soruşturma esnasında elde edilen bilgide 17 Eylül 2019 tarihinde Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Araştırma Merkezi tarafından raporlanan 2095 ve 2096 referans numaralı numunelerde bazı parametre değerlerinin aşıldığı ve yakıtın kullanılmaması gerektiği iddiasına yer verildi. Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu nezdinde yapılan soruşturmada Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu Genel Müdür Yardımcısı Kamil Direl, 26 Temmuz 2019 ve 13 Ağustos 2019 tarihlerinde Teknecik Elektrik Santrali'ne gelen gemilerden alınan numunelerin 19 Ağustos 2019 tarihinde bir Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu personeli tarafından analizlerinin yaptırılması için Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Petrol

Araştırma Merkezi'ne (PAL) gönderildiğini, analizlerin 17 Eylül 2019 tarihinde raporlandığını ve bazı parametrelerde limit aşımı olduğunun görüldüğünü belirtti.

ANALİZLERİ ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ PETROL ARAŞTIRMA MERKEZİ YAPTI

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Petrol Araştırma Merkezi (PAL) tarafından 17 Eylül 2019 tarihinde raporlanan 2095-2096 referans numaralı 2 adet Ağır Fuel Oil(HFO) numunesi için yapılan analizler sonucunda her iki numunenin de sodyum ve kalsiyum içeriği maksimum limitin üzerinde çıktı. 2096 referans numaralı numunenin alüminyum-silisyum içeriğinin de maksimum limitin üzerinde olduğu tespit edildi. Yine aynı numunenin Test A ve Test B parlama noktası vermeden yanmaya başladığı belirlendi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Petrol Araştırma Merkezi (PAL) element analizi yaparken EPA 6010C metodunu uyguluyor. Ancak Kıbrıs Türk

Elektrik Kurumunun Ağır Fuel-Oil (HFO) spesifikasyonunda birçok parametre için kullandığı test metodu IP 501 veya IP 470. Metot farklılığından doğan şüpheleri gidermek amacıyla Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Petrol Araştırma Merkezi (PAL) 2095 ve 2096 referans numaralı 2 adet Ağır Fuel Oil(HFO) numunesi için yapılan çalışmalara ek analizler yaparak 9 Ekim 2019'da raporladı.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Araştırma Merkezi'nin 9 Ekim 2019 tarihli Analiz Raporuna göre 2095 ve 2096 referans numaralı numunelere Toplam Petrol Hidrokarbon Testi gerçekleştirildi. Yapılan değerlendirmede numunelerin kullanılmış yağ ve/veya solvent içermediğinin görüldüğü, net kalorifik değer sonuçlarının TS 1740 standardının izin verdiği uyarlık sınırları içerisinde olduğundan istenilen yakıt özelliklerine uygun olduğu belirtiliyor. 33/1977 sayılı Akaryakıt (Depolama, Nakliye ve Satış) Yasasının 3'üncü maddesinin (c) fıkrası tahtında fuel-oil yakıtı "C sınıfı akaryakıt" olarak tanımlanıyor ve bu sınıftaki akaryakıt ürünlerinin alevlenme noktasının 65°C'in üstünde olduğu belirtiliyor. Bu noktadan hareketle, 2095 ve 2096 referans numaralı numunelerin 65 derecenin üzerinde parlama noktası vermesi yakıtın karakteristiğine uygun olup mezkûr Yasadaki C sınıfı akaryakıt tanımına aykırı olmadığı bildirildi.

TEKNECİK ELEKTRİK SANTRALİ İLE İLGİLİ İDDİALARIN DOĞRULUĞU ONAYLANMADI

Ombudsman raporunda 17 Eylül 2019 tarihinde Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Araştırma Merkezi tarafından raporlanan 2095 ve 2096 referans numaralı numunelerde bazı parametre değerlerinin

aşıldığı yönündeki iddiaların doğru olmasıyla birlikte yakıtın kullanılmaması gerektiği iddiasını destekleyecek herhangi bir bulguya rastlanmadığı ifade edildi. Konuyu daha net değerlendirebilmek

için Teknecik Elektrik Santraline Ağustos 2019 ile Aralık 2019 tarihleri arasında aktarılan yakıtlardan alınan numunelerin analiz sonuçlarının incelendiği bilgisi de verildi.

Ombudsman raporunun

sonucunda, Teknecik Elektrik Santralinde biriken akaryakıt dip çamurunun temizlenebilmesi için tortulara yağ eklendiği yönündeki iddiaları destekleyecek herhangi bir bulguya rastlanmadığı

kaydedildi. Teknecik Elektrik Santralinde bulunan buhar türbinlerinde filtre olmadan yapılan elektrik üretiminin çevreyi ve insan sağlığını ne şekilde etkilediği konusunda da bir soruşturma yapıldığı belirtildi.

KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy, Enerji Kıbrıs'a yaptığı özel açıklamalarda Doğu Akdeniz'de devam eden sondaj faaliyetleri, Türkiye ve KKTC arasında planlanan enterkoneksiyon bağlantısı, planlanan altyapı yatırımları ve projelere ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Taçoy, "Hedefimiz en kısa sürede olası rezervlerin keşfi ve Türk dünyasının kullanımına sunulmasıdır" dedi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy, Enerji Kıbrıs gazetesine özel açıklamalarda bulundu. KKTC'de enerji alanında yaşanan son gelişmeleri açıklayan Taçoy, Türkiye ve KKTC arasında gelinen son durumu da değerlendirdi.

TÜRKİYE'NİN YAPMIŞ OLDUKLARI SONDAJIN HAYIRLARA VESİLE OLACAĞINA İNANCIMIZ TAMDIR

Doğu Akdeniz'de KKTC'nin Türkiye ile imzaladığı anlaşma kapsamında bugüne kadar yapılan ve devam eden sondajlarda gelinen son durum hakkında bilgi verir misiniz? Sondajlar sonucunda olası rezerv keşfi durumunda nasıl bir yol haritası izlenmesi planlanıyor?

Bilindiği üzere söz konusu devletler arasındaki anlaşma 2011 yılında Recep Tayyip Erdoğan ve KKTC 3. Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu tarafından imzalanarak hayata geçmiştir. Bu anlaşmanın öncelikli amacı ülkemizin

KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy: 'Hedefimiz olası rezervlerin keşfi ve Türk dünyasının kullanımına sunulmasıdır'

münhasır ekonomik bölgesi içerisinde yer alan ve Kıbrıs Türk halkının doğal hakkı olan Akdeniz'deki zenginliklerin her iki ülkeye de kazanım sağlamasıdır. Anavatan Türkiye'nin çıkmış olduğu bu yolda Kıbrıs Türk halkının da haklarını savunacak şekilde yapmış oldukları sondajın hayırlara vesile olacağına inancımız tamdır. Yavuz ve Fatih gemileri Akdeniz'de sondaj çalışmalarına devam etmektedirler. Ayrıca Barbaros Hayrettin Paşa ve Oruç Reis sismik araştırma gemilerimiz de mavi vatanı doğu yönüne sürdürmektedirler. Hedefimiz en kısa sürede olası rezervlerin keşfi ve Türk dünyasının kullanımına sunulmasıdır.

BİZİM AMACIMIZ HEM KALİTELİ ENERJİ ARZI HEM DE MALİYETLERİN DÜŞÜRÜLMESİ

Türkiye ve KKTC arasında denizin altından inşa edilmesi değerlendirilen doğal gaz boru hattı ve elektrik iletim hattında gelinen son durum hakkında bilgi verir misiniz? Proje takvimi nasıl?

Kuzey Kıbrıs'ta kullanılan akaryakıt, fosil yakıtların bir tarafa, doğal gaza dönüşümün sağlanması hem daha ucuz hem çevreci hem daha kaliteli bir yatırım yapılması bizim için önemlidir. Diğer yandan enterkonnekte sistemi ile ilgili olarak uzmanlarımız, Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri ile "Ortak Enerji Çalışma Grubu" çerçevesinde 2018

yılından beridir çalışmalarını sürdürmektedirler ve belli bir noktaya gelmiştir. Bizim amacımız hem kaliteli enerji arzı hem de maliyetlerin düşürülmesi için en kısa sürede TC - KKTC LNG sistemlerinin kurulması ve enterkonnekte sistemlerinin mutlaka gerçekleştirilmesidir. Hedefimiz bu sistemlerinin projelendirilmesinin 2020 yılı sonuna kadar tamamlanmasıdır.

ÖNEM VERDİĞİMİZ PROJELERDEN BİRİSİ DE DOĞAL GAZ DÖNÜŞÜMÜNÜN GERÇEKLEŞMESİDİR

KKTC'de elektrik üretim maliyetlerinin ve fiyatların düşürülmesi için ne gibi adımlar

atılmalı? Size göre yüksek enerji maliyetinin temel sorunu nedir?

Maliyetin yanısıra stratejik olarak elektrik üretimi için ithal fuel oil yakıtı bağımlı olmamız başlıca sorundur. 2019 yılında sadece elektrik enerjisi üretebilmek için 160 milyon dolarlık yakıt ithalatı yapılmıştır. Bu rakam ülkemiz bütçesi içerisinde son derece yüksek bir orana tekabül ediyor. Dolayısı ile enerji fiyatlarının azalması için fuel oil'e alternatif yaratmamız gerekiyor. İşte bu sebeple önem verdiğimiz projelerden birisi de doğal gaz dönüşümünün gerçekleşmesidir. Bu aynı zamanda ülkemizde daha çevre dostu bir yakıt ile elektrik enerjisi üretmemize de vesile olacaktır. Enerji

TÜRKİYE İLE KIBRIS ADASI ARASINDA DENİZALTINDAN YAPILACAK ENTERKONNEKTE BAĞLANTI ÇOK ÖNEMLİ

Güney Kıbrıs ile enerji konusunda bir ortak çalışma veya teknik iş birliği var mıdır?

Güney Kıbrıs ile KKTC Şebekesi kablo ile bağlantı yapılmak sureti ile enterkonnekte bağlantıdır. 2019 yılından beridir de güç sınırlamasız olarak enerji mahsuplaşma prensibi ile bir iş birliği söz konusudur. Her iki ülke de enerji ihtiyacı oldukça herhangi bir ücret ödemeksizin mahsuplaşarak enerji alışı verisi yapılması mümkündür. Bu bağlantı

sayesinde şebekemiz daha stabil duruma gelmekle birlikte enerji kalitesinde karşılıklı olarak iyileşmeler görülmüştür. Fakat ülke olarak teknik açıdan sorunların tamamen çözümü için çok daha büyük bir şebekeye bağlantı ihtiyacı çok açık şekilde ortadadır. Bu tür bir bağlantı da sadece KKTC için değil tüm Kıbrıs adası için gerek

Teknik gerek çevresel gerekse ekonomik açıdan daha doğru bir çözümdür. Dolayısı ile adımıza en yakın kara parçası olan ve 100 GW'a yakın kurulu gücü bulunan ve de Avrupa Enterkonnekte şebekesine dahil olan Türkiye ile Kıbrıs adası arasında denizaltından yapılacak enterkonnekte bağlantı çok önemli bir adımdır.

fiyatlarının yüksek olması bizim gibi ada ülkelerinin büyük oranda ortak bir sorunudur. Bizim buradaki en büyük avantajımız Türkiye Cumhuriyeti'dir. Ayrıca yapılacak enterkonnekte bağlantı ile hem enerji borsasından uygun fiyata elektrik alınması hem arz güvenliği hem de ada içerisinde yenilenebilir enerjiden daha fazla faydalanmamız mümkün olacaktır. Bu adımlarda da hem enerji maliyetlerini aşağıya çekmeye hem de elektrik üretiminde tek alternatiften kurtulmaya katkı sağlayacaktır.

YENİLENEBİLİR ENERJİDEN DAHA FAZLA FAYDALANMANIN YOLU ENTERKONNEKTE BAĞLANTIDIR

Yenilenebilir enerji yatırımlarında KKTC ne durumdadır? Özellikle güneş enerjisi yönünden son derece verimli olduğunu biliyoruz, fakat izole bir ada şebekesine sahip olmanın sıkıntıları da ortadayken Yenilenebilir Enerji açılımında beklentileriniz, düşünceleriniz nelerdir?

Dediğiniz gibi ülkemiz özellikle güneş enerjisinde verimlilik bakımından dünyada en önemli noktalardan birisi durumundadır. Son yıllarda Yenilenebilir Enerji ülkemizde önemli sektörlerden birisi haline geldi. Çok sayıda insan bu sektörde çalışmaktadır. Bu da beni Ekonomi ve Enerji Bakanı olarak ayrıca mutlu etmektedir. Bugüne kadar ülkemizde yaklaşık olarak 60 MW güneş enerjisi kurulumu devrededir. Kurulum izni verilmiş kapasite de dikkate alındığında 100 MW'ı aşan bir kapasite söz konusudur. Bu da yaklaşık 350 MW'lık kurulu emreamede gücümüzün yüzde 28'i kadar yenilenebilir enerji kapasitemiz olacağını ifade etmektedir. Diğer yandan yoğun şekilde konut bazlı kurulum olması; küçük kapasiteli ve dağıtık yenilenebilir uygulaması şebekemiz açısından da uygun bir uygulama olduğundan, istediğimiz bir durumdur. Mahsuplaşma dayalı bir mevzuatımız olması da güneş enerjisini cazip kılmaktadır. Fakat söylemiş olduğunuz gibi izole bir ada şebekesi olmamız güneş enerjisi yatırımlarının önünde engellerden birisidir. Bu engel sebebi ile büyük ölçekli kurulumlara kısıtlı şekilde izin verebiliyoruz. Bu sorunun aşılması için farklı teknik önlemler alınması için YEK Kurulu ve Kıb-Tek çerçevesinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Depolama sistemlerinin kullanımı bu alternatiflerden bir tanesi olarak görülüyor.

Ancak hem sektörün önünün açılması hem de yenilenebilir enerjiden daha fazla faydalanmanın yolu az öncede söylediğim gibi TC ile gerçekleştirilecek enterkonnekte bağlantıdır.

ELEKTRİK ALTYAPIMIZA UYGUN DÜZENLEMELERİN YAPILMASI YÖNÜNDE GEREKLİ ADIMLARI ATACAĞIZ

Dünyada elektrikli araçlara doğru hızlı bir yönelim var. Bu konuda KKTC'de ne gibi çalışmalar var? Altyapının geliştirilmesi; bu araçlara ve şarj altyapı yatırımları için gümrük vb. muafiyet ve teşvikler düşünülüyor mu?

Elektrikli araçlar ve şarj istasyonları konusunda son zamanlarda ülkemizdeki girişimleri takip ediyoruz. Elektrikli araçların yakın geleceğin önemli teknolojik gelişmelerinden birisi olacağı düşüncesindeyim. Bildiğim kadarı ile artan araç hızları ve sürüş mesafeleri bu araçları daha cazip hale getirmektedir. Bu konuyu Bakanlık olarak inceliyoruz. Hem halkımızın düzgün hizmet alabileceği hem de elektrik altyapımıza uygun düzenlemelerin yapılması yönünde gerekli adımları atacağız.

ENERJİ ÜST KURULU İLE İLGİLİ YASA ÇALIŞMALARIMIZ HIZLA DEVAM ETMEKTEDİR

KKTC'de enerji yönetimi nasıl yapılıyor? Enerji üst kurulu kurulması ile ilgili çalışmalarınız olduğunu biliyoruz. Bu konuda yapılan çalışmalar hangi aşamada ve nasıl bir yapılanma planlanıyor?

Enerji Üst Kurulu ile ilgili yasa çalışmalarımız hızla devam etmektedir. Yasamız

hazırlanmıştır ve en kısa sürede meclisimize sevk edilecektir. Bu şekilde akaryakıt, elektrik, petrol/gaz ve enerji verimliliği sektörlerini denetleyebilen ve düzenleyebilen ve kısa, orta ve uzun vadeli planlamalar yapabilen ortaya çıkacaktır. Bahsi konu kurulun, etkin ve adil rekabeti sağlayabilen, tüketicilerin çıkarlarını koruyan ve düşük maliyetli alternatifler yaratan, yenilenebilir enerji sistemlerinin kullanımını teşvik edip enerji arzında güvenlik, kalite, yetkinlik ve süreklilik sağlayabilen bir yapıya sahip olması son derece önemlidir.

ENERJİ VERİMLİLİĞİNDE ÖNEMLİ HEDEFLERİ GERÇEKLEŞTİRECEĞİZ

Bildiğiniz gibi enerji verimliliği artık en önemli enerji kaynağı olarak görülüyor. Enerjinin verimli ve etkin kullanılması konusunda KKTC'nin mevcut durumuyla bu konuda yapılacak çalışmalar hakkında bilgi verir misiniz? Enerji verimliliği konusunda AB'nin koyduğu hedefler göz önüne alındığında KKTC ne durumdadır? Enerji verimli olmayan cihazların ülkeye girişine ilgili kısıtlamalar veya bu konuda uygulamayı düşündüğünüz politikalar nelerdir?

Kaynakları kısıtlı olduğu adamızda bütçemiz içerisinde ciddi bir yer tutan enerji harcamalarının bilinçli tüketimi önem arz etmektedir. Enerji verimliliği konusunda birçok adım atılmasına rağmen henüz istediğimiz noktada değiliz. Bu bilinçle, Ekonomi ve Enerji Bakanı olarak göreve geldiğim ilk günden beri vermiş olduğumuz talimat

Bugüne kadar ülkemizde yaklaşık olarak 60 MW güneş enerjisi kurulumu devrededir. Kurulum izni verilmiş kapasite de dikkate alındığında 100 MW'ı aşan bir kapasite söz konusudur. Bu da yaklaşık 350 MW'lık kurulu emreamede gücümüzün yüzde 28'i kadar yenilenebilir enerji kapasitemiz olacağını ifade etmektedir.

enerji verimliliği konusundaki mevzuatların tamamlanması yönündeydi. Bu konuda artık son aşamaya geldiğimizi söyleyebilirim. İnanıyorum ki enerji verimliliği de tıpkı yenilenebilir enerji gibi önemli bir sektör yaratacak ve iş gücüne de katkı sağlayacaktır. Kıbrıs Türk halkının bu gibi yeni uygulamalar konusunda farkındalığının yüksek olduğunu ve el birliği ile enerji verimliliğinde de önemli hedefleri gerçekleştirebileceğimizi düşünüyorum. Bu konuda AB ile de Bakanlığımız arasında istişareler devam etmektedir. Hazırladığımız mevzuatlar AB hedefleri ile de uyumlu olacaktır. Enerji verimli olmayan cihazlar ile ilgili olarak da önemli adımlar atmayı düşünüyoruz.

ENTERKONNEKTE BAĞLANTI KONUSUNDA YOĞUN ÇALIŞMALAR TEKNİK RAPORLAR OLUŞTURULDU

Türkiye ile KKTC arasında enerji konusunda çalışmak üzere oluşturulan Ortak Enerji Çalışma Grubu bu dönemde çalışmalarına devam etti mi? Bu konuda yapılan çalışmalar varsa aktarır mısınız?

2016 yılında Türkiye Cumhuriyeti ve KKTC'nin Enerji'den sorumlu Bakanlarının imza koyduğu

“Enerji Alanında İşbirliği Anlaşması” çerçevesinde oluşturulan Ortak Enerji Çalışma Grupları enterkonnekte ve doğal gaz konularında önemli çalışmalar gerçekleştirdi. Özellikle enterkonnekte bağlantı konusunda yoğun çalışmalar ve saha ziyaretleri sonrasında teknik raporlar oluşturuldu. Oluşan teknik raporlar doğrultusunda AB ENTSO-E ile de istişareler devam ettirilmektedir. Doğal gaz konusunda da Ortak Enerji Çalışma Grupları arasında ön görüşmeler yapıldı ve alternatifler üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

ÜLKEMİZDE HER İKİ BİN BEŞ YÜZ KİŞİYE BİR İSTASYON DÜŞÜYOR

KKTC petrol piyasasında yeni akaryakıt istasyonları açılması konusunda ihtiyaç olduğunu düşünüyor musunuz? Bu konuda yeni ruhsatların verilmesi gibi bir planlama var mı?

Ülkemizde kayıtlı 140 adet istasyon bulunmaktadır. Bu da yaklaşık olarak 2 bin 500 kişiye bir istasyon anlamına gelir. Güney Kıbrıs'ta ise her 4 bin kişiye bir istasyon düşmektedir. Almanya'da bu rakam 5 bin 800 kişidir. Diğer yandan Avrupa'da petrol istasyonu sayıları düşmektedir. Örneğin Almanya'da son 30 yılda 4 bin 900 istasyon kapatılmıştır. Bunun farklı gerekçeleri vardır; araç kullanım mesafelerinin artması, depo kapasitelerinin büyümesi, araç bazlı yakıt tüketiminin azalması v.b. Diğer yandan araç sayısının artışı devam eden ülkemizde ihtiyaç olması ve gerekçeleri oluşması durumunda bu konu değerlendirilebilir.

makale | Prof. Dr. Serkan Abbasoğlu

Elektrikli araba sektörü ve Kuzey Kıbrıs

Kuzey Kıbrıs açısından bakıldığında ise elektrikli araçların olumlu çevresel etkilerinin yanı sıra petrol yakıtlı arabalara göre birçok farklı avantajları da vardır.

Elektrikli arabaların tarihçesi 1800'lü yılların sonuna dayansa da özellikle 1930'lu yıllarda oluşan ucuz petrol fiyatlarının etkisi ile elektrikli arabalar yeterli ilgiyi görmemişlerdir. 1973 yılındaki petrol krizi sonrası elektrikli araçlara olan ilgi artmaya başlamış ancak önemli hareketlenme 2000'lerde karşımıza çıkmıştır. Son yıllarda yayınlanan birçok uluslararası rapor, ETO 2019 (Energy Transition Outlook) gibi, ise elektrikli arabaların önümüzdeki 10 yıl içinde binek araçların yarısını oluşturacağını işaret etmektedir. Bu değişimin arkasında birçok dinamik olsa da önde gelen "elektrikli araçların çevre dostu olmasıdır" diyebiliriz. Ulaşım sektörünün, karbon emisyonlarının neredeyse yüzde 30'undan sorumlu olduğunu düşünürsek bunun da çok şaşırtıcı olmadığını görürüz. Bu hedefle birçok ülke

farklı adımlar atmaktadır. Örneğin, Almanya 2030 yılında 1 milyon elektrikli araba hedefi koymuş ve bu hedefe yönelik de 2021-2024 mali planlamasında 1.8 milyar € ayırmıştır. Ayrıca elektrikli araçlara ödenen teşvik miktarlarını da artırma kararı almıştır. Diğer yandan İngiltere 2035 yılından itibaren fosil yakıtla çalışan tüm araçların yasaklanacağını açıklarken yine çevre sorunlarını işaret etmiştir. Financial Times'da yayınlanan güncel verilerde; COVID-19 salgını döneminde kısıtlanan hareketliliğin etkisi ile AB ülkelerindeki en büyük emisyon azalmasının yüzde 88 oranı ile ulaştırma sektöründe olması da bu adımların doğru olduğunu göstermektedir.

Diğer yandan her geçen gün tüketicinin gözündeki elektrikli arabaların teknik olarak geride kaldığı konular da azalmaktadır. Örneğin, elektrikli araçların ortalama menzillerinin 400 km'nin üzerine çıkması hatta 600 km'lere ulaşması, şarj sürelerinin 1 saatlerin altına inmesi ve ivmelenme sürelerinin fosil yakıtlı arabalarla yarışacak seviyeleri görmesi önemli artılardır. Satışların artması ve seri üretim kapasitelerinin yükselmesi ile satış fiyatlarının düşmesi de beklenen elektrikli arabaların, elektrik tüketim maliyetlerinin ise fosil yakıtlı arabaların yakıt tüketiminin neredeyse yarısı

kadar olduğu bilinmektedir.

Kuzey Kıbrıs açısından bakıldığında ise elektrikli araçların olumlu çevresel etkilerinin yanı sıra petrol yakıtlı arabalara göre birçok farklı avantajları da vardır. Bunlardan birincisi adanın petrol kaynağının olmaması ve bu kaynakla ilgili dışa bağımlılığıdır. Son yıllarda yoğun şekilde yapılan yenilenebilir enerji yatırımlarına rağmen hala daha Kuzey Kıbrıs yüzde 98 oranında ithal fosil yakıtla bağımlıdır. Diğer yandan ekvatora yakın olan Kıbrıs adasının yüksek güneş ışınımı, neredeyse 300'e yakın güneşli gün sayısı ve uzun güneşlenme süreleri güneşten elektrik üretimi için Kıbrıs'ı cazip hale getirmektedir. Bu da doğru bir politika ile güneş enerjisi ile beslenen şarj istasyonlarının hem şebeke dostu olacağını hem de yüzde 100 çevre dostu bir ulaşım sektörüne ulaşılmasını sağlayabileceğini göstermektedir. Ayrıca şu anki fiyatlarla bakıldığında; güneş enerjisi kaynaklı bir istasyonla şarj edilecek elektrikli arabaların, yıllık elektrik giderinin de petrol yakıtlı arabaların yakıt giderinin yüzde 25'i kadar olacağı ortaya çıkmaktadır. Bu da hem ülke ekonomisine hem de araç sahibinin cebine direkt etki edecek bir unsurdur. Sonuç olarak gerek teknik gerekse yasal planlamanın doğru yapılması durumunda elektrikli arabaların Kıbrıs için diğer ülkelere göre çok daha önemli olacağı açıktır.

Bol güneşli günler dileğiyle....

Güney Kıbrıs'ta 150 milyon Euro'luk LNG projesine onay

Avrupa Yatırım Bankası Yönetim Kurulu, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) sivilleştirilmiş doğal gaz (LNG) ithalatını sağlayacak tesisin yapımı için kullanılacak 150 milyon Euro'luk projesini onayladı.

Doğal Gaz Kamu Şirketi (DEFA) tarafından yapılan basın açıklamasına göre, proje Kıbrıs Doğal Gaz Altyapı Şirketi (ETYFA) tarafından yürütülecek.

Avrupa Yatırım Bankası'nın, 20 yıl süreli, düşük faizli olup yapım harcamalarını kapsayacak olan krediyle ilgili kararının, GKRY için başarıyla uygulayabilmesi için projenin sürdürülebilirliği ve büyüme beklentileri

değerlendirildikten sonra alındığı belirtildi.

Projenin toplam bütçesi 289 milyon Euro oluyor. ETYFA, bunun 101 milyon Euro'luk bölümünü Avrupa Komisyonu Avrupa Bağlantı Hizmeti'nden (CEF) ve 43 milyon Euro'luk bölümünü ETYFA'nın sermaye paylaşımına karşılık GKRY Elektrik Kurumu'ndan karşıladı.

Avrupa Yatırım Bankası'nın kararı, altyapı yapımının tamamlanması için gerekenlerin büyük bir kısmını karşılayacak tutarın onaylanmasıyla, Vasiliko bölgesindeki çalışmanın başlayabileceği anlamına geliyor.

Avrupa Yatırım Bankası GKRY'nin 150 milyon Euro'luk LNG projesini onayladı.

TEMELDEN İŞLETMEYE GÜVENLE İNŞA EDİYORUZ

Planlama, projelendirme ve kontrol

İnşaat, elektrik ve mekanik taahhüt

Çelik konstrüksiyon imalat ve montajı

Anahtar teslim istasyon inşaatı

RM İstanbul, akaryakıt istasyonu inşaatında temelden altyapıya, üstyapıdan kurumsal kimlik giydirmeye her adımda uzman ekipleriyle anahtar teslim çözümler sunuyor. Proje yönetim uzmanlığıyla, akaryakıt istasyonu inşaatlarınızın planlamasını, mimari tasarımını ve maliyet yönetimini en doğru şekilde yapıyor, güvenli mekanik, elektrik ve inşaat uygulamalarıyla yüksek SEÇ-G standartlarında tamamlıyor ve zamanında teslim ediyor.

RM İstanbul, enerjide başarı inşa ediyor.

Güney Kıbrıs Rum Doğal Gaz Kamu Şirketi (DEFA) ve Doğal Gaz Altyapı Şirketi (ETYFA) Başkanı Simeon Kassianides, doğal gaz sıvılaştırma terminali inşaatının temelini atılmasıyla Güney Kıbrıs Rum Yönetiminde doğal gaz dönemine girileceğini açıkladı. Toplam maliyeti 289 milyon avro olacak proje şimdiye kadar Güney Kıbrıs'ta yapılan en büyük enerji projesi olarak nitelendirildi. Projenin elektrik üretim pazarının da önünü açması bekleniyor. DEFA ve Güney Kıbrıs Elektrik Kurumunun (AİK) incelemelerine göre elektrik üretim maliyetinin yüzde 15 ile yüzde 25 azalması bekleniyor. Projenin 2022 içinde tamamlanması hedefleniyor.

"DOĞAL GAZ DÖNEMİNE GİRİYORUZ"

ETYFA Başkanı Simeon Kassianides yaptığı açıklamada; "Önümüzdeki günlerden itibaren doğal gaz dönemine giriyoruz. Projenin inşaatı ile ulusal hedefimizi tamamlayacağız" dedi.

"AİK'İN BEŞ BİRİMİ DE YAKIT OLARAK DOĞAL GAZI KULLANMAYA HAZIR"

AİK Başkanı ve ETYFA Başkan yardımcısı Michalis Komodromos, Kurumun doğal gazın en büyük destekçisi olduğunu söyleyerek; "Hedefin başarılı olması için her zaman bu çabaların yanında olacağız" dedi. Komodromos, AİK'in beş biriminin de yakıt olarak doğal gazı kullanmaya hazır olduğunu ve 2023'e kadar altıncı birimin de hazır olacağını vurguladı. Komodromos, Güney Kıbrıs

'Güney Kıbrıs doğal gaz dönemine giriyor'

DEFA ve ETYFA Başkanı Simeon Kassianides, doğal gaz sıvılaştırma terminali inşaatının temelini atılmasıyla Güney Kıbrıs'ın doğal gaz dönemine gireceğini açıkladı. Proje şimdiye kadar Kıbrıs'ın güneyinde yapılan en büyük enerji projesi olarak nitelendirildi.

Rum Yönetimi'nin geçmişte de elektrik üretimi için doğal gaz için çabalarda bulunduğunu ancak çabaların doğal gaz fiyatlarının uygun olmamasından dolayı sonuç vermediğini kaydetti. Şimdiki sürecin, alt yapı projelerinin inşaatı ve tedarik olarak iki ayrı anlaşma olarak yapılmasından dolayı başarılı olabileceğini belirtti.

ETYFA, 3 HAZİRAN'DA KONSORSİYUMA İNŞAAT ÇALIŞMALARINA BAŞLAMASI İÇİN TALİMAT VERDİ

İhaleler sonucunda

alt yapı inşaatı ihalesini uluslararası JV China Petroleum Pipeline Engineering Co Ltd, ve METRON S.A. ile Hudong-Zhonghua Shipbuilding Co. Ltd ve Wilhelmsen Ship Management Limited konsorsiyumu kazandı. Altyapı, yüzer platform deposu ve sıvılaştırılmış doğal gazın yeniden kullanımını (FSRU), yüzer ünitenin bağlanması için iskele, iskele boru hattı ve diğer ilgili altyapıları içeriyor. ETYFA, 3 Haziran'da konsorsiyuma inşaat çalışmalarına başlaması için

talimat vermişti. ETYFA projenin büyük bir bölümünü finanse etmeyi üstlendi ve kolaylıklardan şu ana kadar Avrupa ile bağlantı fonlarından 101 milyon avro fon ve ETYFA'nın yüzde 30 sermaye sahibi olan AİK'ten de 43 milyon avro aldı. Bunun yanı sıra Avrupa Yatırım Bankasından 150 milyon ve Avrupa yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankasından da 80 milyon avro sağladı. Bunun yanı sıra çalışma giderlerinin 20 yıllık bir süre için 210 milyona avro ya da yılda 10,5 milyon olması hesaplanıyor.

'ETYFA LNG KONUSUNDA BİR SONRAKİ AŞAMA İÇİN İHALELERİ İLERLETİYOR'

Kassianides, ETYFA'nın çalışmalarına başladığını Vassiliko'da kimyasal atıkların uzaklaştırılması alanının yeniden inşasının tamamlandığını ve ETYFA tarafından masraflar için yaklaşık 4 milyon avro ödendiğini vurguladı. Bunun

dışında, ETYFA'nın gün içinde projeden sorumlu mühendis konusunda karar vermesi bekleniyor. Kassianides'e göre, ETYFA sıvılaştırılmış doğal gaz konusunda bir sonraki aşama için ihaleleri ilerletiyor. İlk aşamada bunun için 25 şirket ilgi

gösterdi. ETYFA biri temel miktarda temin için SPA, diğeri de spot piyasadan doğal gaz tedarikinde düşük fiyatlardan yararlanmak için MSA olmak üzere bu konuda iki anlaşma imzalayacak.

Görüşmede yapılan

açıklamaya göre, doğal gaz tedarik boru hatları ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla ETYFA özel elektrik üretimi şirketleri ile temas içinde bulunuyor. Ayrıca, Sanayi ve Proje Operasyon Yönetimi Müdürü Andrea Pentaliotes, yüzer

sıvılaştırma terminalinin bağlanacağı 1,3 kilometre uzunluğundaki iskelenin, gemilere ikmal yapabilme özellikleri olduğunu belirterek bu yüzden ETYFA'ya denizcilik alanına girebilme olasılığı da verdiğini söyledi.

ENERJİ PİYASASI
7/24 CANLI YAYINDA

ENERJİNİN HABER MERKEZİ

www.petroturk.com

 Petroturk TV Petroturk com petroturkcom petroturkcom

PETROTURK

PT

Petroturk TV

ABONE OL

Enerji piyasalarına dair
en güncel video içerik ve
haberler
Petroturk TV Youtube
kanalımızda!

makale | Dr. Av. Özge Bengüsu

Yeni ve gelişen yeni bir yatırım alanı: KKTC'de yenilenebilir enerji

Hızla gelişmekte olan Kuzey Kıbrıs, düşük karbonlu, verimli ve çevresel sorumluluk içeren enerji sistemlerine alan açmayı odaklayan bir yapılaşma içerisindedir

Balkan Gazetecilik'in yeni yayını Enerji Kıbrıs'ta yazma fırsatı, benim için aynı zamanda bir hukukçu olarak okurlara KKTC'deki enerji sektörüne ilişkin bilgi verme sorumluluğu demek. Okurları ile ilk defa buluşacak olan Enerji Kıbrıs'ın bu ve sonraki sayılarında, sektörel öncü olması ve benim de bu oluşumun bir parçası olmamın heyecanı tarif edilemez.

2000'li yılların başlarından itibaren Kuzey Kıbrıs, özellikle turizm, eğitim ve emlak yatırımı alanlarında yerli ve yabancı yatırımcıların odak merkezi olmuştur. Lokasyonu, yaşam kalitesi, havası, yatırım imkanları ve teşvikler gün geçtikçe daha çok yatırımcıyı bu adaya çekmektedir. Görünen odur ki KKTC, tüm dünyanın yüzleştiği pandemi döneminde de, sağlık açısından attığı adımlarla, ülke bütünü kontrol altına alarak, yatırımcıların odağı olmaya devam edecektir.

Hızla gelişmekte olan Kuzey Kıbrıs, düşük karbonlu, verimli ve çevresel sorumluluk içeren enerji sistemlerine alan açmayı odaklayan bir yapılaşma içerisindedir. Bireylerin veya yatırımcıların, yenilenebilir enerji seçenekleri arasında odak noktasının güneş enerjisi olduğu aşikardır. Adanın bulunduğu coğrafyanın nimeti olan güneşin, artık adada sadece turizm ve yaşam kalitesi alanındaki yatırımlar için değil, enerji sektöründe de ciddi fark yaratacak bir unsur olduğu yadsınamaz bir gerçek.

Yenilenebilir enerji üzerine yapılacak yatırımlar, ada üzerindeki eğitim, turizm ve emlak sektörünü de olumlu yönde etkileyecek, ülke ve yatırımcı ekonomisine ciddi katkılar sağlayacak, çevre dostu ve sürdürülebilir bir sistem oluşturacaktır. Elbette ki hukuk, yatırımcıların, sürdürülebilirliğin ve gelişimin koruması olmaya devam etmelidir. Enerji hukuku, bir araya getirilmiş hukuki kurallardan daha geniş bir şekilde algılanmalı, düzenlenmeli ve yorumlanmalıdır. Enerji hukuku, yenilenebilir ve konvansiyonel enerjinin üretilmesi, kullanılması ve vergilendirilmesini düzenlerken, ilgili aktif ve pasif aktörlere uygulanacak kuralları, bu aktörler arasındaki ilişkilerin devamlılığının sağlanabilmesi hedefinden şaşmadan düzenlemelidir. Bu alan, gelişiminin halen başında olduğundan, ihtiyaca göre de güncellenmeli, aktif ve bütünsel bir anlayış içerisinde gelişmeye devam etmelidir.

Enerji yoksulluğunu ortadan kaldırmak ve çevre dostu, sürdürülebilir bir sistem sağlamak hem devletlerin hem de bireylerin dünyaya olan borcudur. Kuzey Kıbrıs'ta, 2011 yılında, "yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimi veya ısıtma amaçlı kullanımının yaygınlaştırılması, bu kaynakların güvenilir, ekonomik ve kaliteli biçimde ekonomiye kazandırılması, kaynak çeşitliliğinin artırılması, sera gazı emisyonlarının azaltılması, çevrenin korunması ve bu amaçların gerçekleştirilmesinde ihtiyaç duyulan imalat sektörünün

geliştirilmesi, sürdürülebilir enerji üretiminin desteklenmesi, enerji ithalinin azaltılması ve arz güvenliğinin sağlanması" amacı ile 47/2011 sayılı yasa yürürlüğe girmiştir. Mezkûr yasa, yenilenebilir kaynak alanlarını korumayı, bu kaynaklardan üretilen elektrik ve/veya ısının belgelendirilmesini ve bu kaynakların kullanımının desteklenmesine ilişkin kurallar içermektedir.

İlgili yasa, enerji kaynaklarının elektrik veya ısıya dönüştürülmesine olanak sağlamak için tesis kurulumu amacı, Yenilenebilir Enerji Kaynağı olarak bölge belirleme ve teşvik verme yetkisini KKTC Bakanlar Kurulu'na vermektedir. Bu yetki kapsamında, KKTC hali arazileri, "Hali Araziler (İcarlama ve Yönetim) Yasası" kurallarına bağlı olmak koşulu ile yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik veya ısıya dönüştürülmesine olanak sağlayacak tesisler kurulması amacı doğrultusunda gerçek veya tüzel kişilere kiralanabilir.

KKTC'de, yasanın gerekli tüzüklerle doğru bir şekilde desteklenmesi halinde enerji hususunda ada olmanın dezavantajlarını minimuma indirgeyebilecek ve sürdürülebilir yenilenebilir enerji kaynakları ile var olan yatırım alanlarının da gelişmesi sağlanacaktır.

Sevgili okurlar, Enerji Kıbrıs'ın devam edecek sayılarında, enerji sektörü ve diğer yatırım alanlarında uygulanan hukuk üzerine yazılarımız devam edecektir. Enerji Kıbrıs'a, KKTC'li bir hukukçu olarak teşekkür ederim.

Mayıs ayı tüketici fiyatları genel endeksi açıklandı

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İstatistik Kurumu, her ay yayınladığı 2015=100 Temel Yılı Tüketici Fiyatları Genel Endeksi'nin Mayıs ayı sonuçlarını açıkladı. Buna göre konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda yüzde 1.61 artış görüldü.

KKTC İstatistik Kurumu'nun, tüketici fiyatlarındaki gelişmeleri izlemek amacıyla, önceden seçilmiş perakende satış yerlerinden derlediği perakende fiyatlara göre her ay yayınladığı 2015=100 Temel Yılı Tüketici Fiyatları Genel Endeksi'nin Mayıs ayı sonuçlarında, bir önceki aya göre yüzde 0.75, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3.34 ve bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8.64 değişim gerçekleştiği belirtildi.

Ana harcama grupları itibarıyla bir önceki aya göre en yüksek artış yüzde 21.49 giyim ve ayakkabı ana grubunda gerçekleşirken çeşitli mal ve hizmetler ana grubunda yüzde 2.52, haberleşme ana grubunda yüzde 1.65, mobilya, ev Aletleri ve ev grubunda yüzde 1.62, konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda yüzde 1.61, eğitim ana grubunda yüzde 0.72, eğlence ve kültür'de yüzde 0.58, alkollü içecekler ve tütün ana grubunda yüzde 0.29, sağlık ana grubunda

yüzde 0.24, lokanta ve oteller ana grubunda ise yüzde 0.19 artış yaşandı.

ULAŞTIRMA, GIDA VE ALKOLSÜZ İÇECEKLER ANA GRUBUNDA DÜŞÜŞ GERÇEKLEŞTİ

Ulaştırma ana grubuna bakıldığında yüzde 2.25, gıda ve alkolsüz içecekler ana grubunda yüzde 0.91 düşüş gerçekleştiği görüldü.

KTSO 34. Olağan Genel Kurulu 4 Temmuz'da gerçekleştirildi. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile başlayan genel kurulda, başkanlık divanı oluşturuldu. Genel kurulda divan başkanlığına Musa Sönmezler seçildi. Sönmezler, genel kurulun başarılı bir şekilde tamamlanması temennisinde bulunarak, Sanayi Odası olarak ülkede sağlam bir ekonomi ve halk sağlığı için gerekli adımların geciktirilmeden atılması konusunda hükümeti göreve çağırdı.

Genel kurulda konuşan KTSO Başkanı Candan Avunduk, 2020 yılını Covid-19'un esir aldığı ve ekonomileri kapattığını ifade ederek, ülkedeki belirsizliklerin de bunun üzerine eklendiğinde endişelerini artırdığını söyledi. Avunduk, bu süreçte tüm ulaşımın durması, kısıtlanması ve ticarete zorluklar yaşanmasının yerel üretim ve yerel istihdamı ön plana çıkardığını ifade ederek, hükümetin sanayicilere ve üreticilere girdi maliyetlerini düşürerek üretime destek çıkabileceğini kaydetti. Sanayi Odası olarak kamu spotları ve sosyal medya kampanyalarının süreceğini ifade eden Candan Avunduk, oda yönetimi olarak sanayicilerin önündeki engellerin aşılması ve üretimin önünü açmak için çalışmaya devam edeceklerini anlattı. Genel kurula odanın çalışmaları hakkında da bilgiler veren Avunduk, ülkede yeni bir yönetim sistemi kurulması gerektiğini ve başkanlık sistemine geçilmesinin değerlendirilebileceğine işaret

Kıbrıs Türk Sanayi Odası 34. Olağan Genel Kurulu yapıldı

Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO) 34. Olağan Genel Kurulu yapıldı. KTSO konferans salonunda yapılan genel kurul, seçimsiz, mali genel kurul şeklinde gerçekleştirildi. Genel kurulda divan başkanlığına Musa Sönmezler seçildi.

etti. **"PANDEMİ BİZE YERLİ ÜRETİMİN NE KADAR ÖNEMLİ OLDUĞUNU BİR KEZ DAHA GÖSTERDİ"**

Başkan Avunduk sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu pandemi bize yerli üretimin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir. Gümrük kapılarının kapandığı, yurtdışından ihtiyacımız olan ürünlerin gelemediği veya sevkiyatında ciddi aksamalar yaşandığı olağanüstü günleri atlattığımız bulunmaktayız. Bu nedenle ülkemiz için stratejik öneme sahip olan temel gıda, temel içecek, temel temizlik, hijyen ve medikal ürünleri mümkün olduğunca

yerelde üretmemiz büyük önem arz etmektedir. Sanayi Odası olarak bu dönem içerisinde yoğunlaşacağımız en önemli konulardan biri bu olacaktır. Bununla birlikte, mevcut sanayi yapımızla, sanayi sektörünün ekonomi içerisindeki payının gelebileceği nokta belli olduğu gibi, bu geldiğimiz noktadan yükselmesi için ülkemizin üretime dayalı bir yapıya ulaşabilmesi ve farklı yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde üretimi fizible olan, katma değeri, yerel girdisi ve teknoloji seviyesi yüksek, gerek ihracat olanağı olan gerekse de ithal ikamesi sağlayacak mevcut yatırımlarla yeni yatırım alanlarının

tespit edilmesini sağlamamız gerekmektedir. Pandemi süresince hükümetin yerli istihdam ve yerli üretim konusundaki söylemlerinin kısmen hayat bulduğu, ancak ne yazık ki geçici çözümlere yönelinerek, kalıcı politikalar üretilmediği gözlemlenmiştir. Bu dönemde birkaç büyük ithalatçının baskısı altında içme suyu, zeytin ve çevresel dönüşüm sağlanarak üretilen poşetlere bile koruma getirilmemesini kabul edilemez bulduğumuzu belirtmek istiyorum. Üretimde girdi maliyetlerimizin düşürülmesi, özellikle enerji maliyetlerimizin rekabetçi yapıya getirilmesi, ihracat yapan firmalara istihdam, sosyal sigorta desteği verilmesi, hammadde üzerindeki vergilerin kaldırılmasını da sağlamamız gerekmektedir. Bir taraftan bilimsel çalışmalara yoğunlaşırken, diğer taraftan kamuoyunda uzun vadede yerli üretim bilincinin artırılmasına yönelik sosyal medya kampanyalarının devam ettirilmesi sağlanacaktır. Sosyal medya kampanyalarına ek olarak, kamu spotları da yakın zamanda yayınlanmaya başlayacaktır. Toplum nezdinde yerli üretimin öneminin daha iyi algılanması gerekmektedir. KKTÇ'nin ekonomik kalkınmasının sadece ve sadece daha

fazla üretim yapmakla olabileceğinin anlaşılması ve daha fazla girişimcinin mal ve hizmet üretimine yönelmesi sağlanmalıdır. Bu konu, odamızın uzun vadeli stratejileri arasında yer almaya devam edecektir. Odamızın üzerinde yıllardır uğraştığı Organize Sanayi Bölgeleri konusunda yapılmakta olan faaliyetlerimizi de sizler ile paylaşmak istiyorum. Öncelikle büyük sanayi yatırımlarına imkân sağlayacak, sanayimizin geleceğinin inşa edilmesine vesile olacak Güvercinlik'te belirlenen yaklaşık 150 hektar alanın yakın zamanda OSB ilan edilmesine yönelik çalışmaların sonuna gelinmiştir. Bununla birlikte Odamızın hazırladığı OSB Yasa tasarısı, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'na teslim edilmiş, bu yönde toplantılar hızlandırılmıştır. Sözlerime son vermeden önce geçtiğimiz genel kurullarımızda da belirttiğimiz gibi mevcut parlamenter ve seçim sistemiyle siyasi istikrarsızlık yaratıyoruz. Üzülerek belirtelim, geçen zaman ne kadar haklı olduğumuzu bizlere tekrar göstermiştir. Başkanlık sistemi gibi farklı yönetim sistemlerini tartışmamız ve bunu hayata geçirmemizin zamanı çoktan gelmiştir."

Yenilikçi enerji teknolojileri AB'nin karbondan arınması için büyük önem taşıyor

AB Enerji Bakanları video konferans ile bir araya gelerek yenilikçi enerji çözümlerini ve bunun ekonomilere katkısını konuştular.

AB Enerji Bakanları, Covid-19 krizinden ve Avrupa Yeşil Anlaşması sonrasında, yenilikçi enerji çözümlerine odaklanan ekonomik iyileşmeye yönelik görüşlerini paylaştılar.

Bakanların görüşmesinde, 2030 hedeflerine ulaşmak ve enerji geçişini sağlamak için önümüzdeki iki yıl içinde ve iyileşme bağlamında planladıkları enerji teknolojisi yatırımları ile bakanların genel olarak toparlanma sırasında ve özellikle enerji yatırımlarını ve inovasyonu desteklemek için kurtarma paketinin enstrümanlarını kullanırken karşılaştıkları zorluklar hakkında görüşler paylaşıldı.

Bakanlar, akıllı şebekeler,

hidrojen ve hem offshore hem de onshore yenilenebilir enerji gibi yenilikçi enerji teknolojilerinin Avrupa'nın istihdam, rekabet ve karbondan arındırılması için büyük önem taşıyacağı konusunda fikir birliğine vardılar. Daha geniş bir ekonomik toparlanma için binaların yenilenmesine yönelik yatırımların kilit bir rol oynayacağını belirttiler. Bu bağlamda Bakanlar Komisyonu'nun yenileme dalgası stratejisini dört gözle beklediklerini de ifade ettiler.

Birkaç bakan, akıllı sektör birleşme teknolojileri özellikle hidrojen ile ilgili olarak komisyonun stratejisinin kendileri için önemini vurgulayarak dört gözle

Hırvatistan Çevre ve Enerji Bakanı Tomislav Coric

'YENİLİKLERİN HAYATIMIZA NASIL HIZLICA GİREBİLECEĞİ İSPATLANMIŞ OLDU'

Toplantı moderatörlüğü Hırvatistan Çevre ve Enerji Bakanı Tomislav Coric tarafından yapıldı.

Coric, "Covid-19 krizi ile günlük hayatımıza yeniliklerin nasıl hızlıca girebileceği ispatlanmış oldu. Yerel işletmeler desteklenerek enerji sektöründe yenilenebilir enerji, enerji depolama, akıllı binalar veya elektro-

mobilité alanındaki mevcut yenilikçi teknoloji çözümlerinin de benzer hızlı bir sıçrama yapabileceğine ve ekonomilerimizi döndürebileceğine inanıyorum" dedi.

Spesifik öncelik olarak Hırvatistan devlet başkanlığının temiz enerji adaları desteğinin pekiştirilmekte olduğu belirtti.

beklediklerinin altını çizdi.

Enerji, iklim ve ulaşım ile ilişkili ek yatırımların büyük bir kısmının halihazırda üye ülkeler içerisinde düzenlendiğinden bahsedildi. AB bakanları, enerji bağlantılı ek kaynakların erkenden

devreye sokulmasının ekonomik iyileşmeye katkı sağlayacağını önerdiler.

Bunlarla birlikte Avrupa Komisyonu, ulusal enerji, iklim planları ve revize edilmiş komisyon iş planı hakkında bakanları bilgilendirdi.

Litvanya delegesi, Belarus NPP stres testlerinin AB emsal gözden geçirme raporu uygulamalarındaki nükleer emniyet tavsiyeleri konusunda bakanları ana hatları ile bilgilendirdi.

başyazı | Mustafa Karahan

Yeni bir başlangıç

mustafa.karahan@petroturk.com @must_karahan

Kıbrıs'ın bu denklemden yeri çok önemlidir. Bu sadece fiziki olarak bir geçiş noktası değil aynı zamanda ticaretin de yapıldığı bir merkez haline gelebilir.

Siyasetine ya da ekonomisine, uluslararası ilişkilere, dengele bakmaksızın Kıbrıs bizim ayrılmaz bir parçamızdır. Bu nedenle şimdiye kadar Türkiye konusunda yaptığımız ve enerji ile ilgili tüm konuşma ve analizlerimizde aslında Kıbrıs ayrı bir parça olarak ele alınmadı.

Ancak, odağımızı biraz daha derinleştirince aslında Kıbrıs'ı ayrıca değerlendirmek gerekliliği de ciddi şekilde ortaya çıktı. Zira Kıbrıs, gerek dünyadaki konumu, gerekse kendine has özellikleri ile -ne kadar Türkiye siyaseti ile bağlı görünse de- aslında başlı başına ele alınması gereken önemli bir enerji gündemi...

Elbette adanın de facto olarak kabul edilmiş durumu öncelikle bölünmüşlük üzerinden gözüküyor olsa da ilerleyen dönemlerde "Doğu Akdeniz enerji" dengesi üzerinden önemli bir rol oynama potansiyeli bulunmaktadır.

Tüm dünyanın konuştuğu ve doğru kabul ettiği verilere göre İsrail, Mısır, Lübnan, Güney Kıbrıs ve hatta Suriye'nin dahil olduğu bölgede ciddi miktarda doğal gaz rezervleri

bulunmakta.

İletimi zor ve masraflı olan elektrik ve doğal gaz gibi enerji emtiaları için önemli bir kural vardır; bunların piyasa optimumu üretimle tüketimin yakın olması gerekir. Zira bu ürünlerin taşınması için bir iletim sistemi gereklidir. Doğal gazda sıvılaştırma - gazlaştırma süreci ile iletim sistemi olmadan taşıma mümkündür ancak, bunun hem maliyeti hem de fiziki kısıt ve riskleri sebebi ile iletim hattından gelen gaz ile rekabet etmesi kolay değildir.

Bu nedenle, üretilen gazın boru hattı ile taşınması ve mümkün olan en kısa mesafede tüketiliyor olması en büyük avantajdır. Son yıllarda kaya gazı teknolojileri ve yatırımları nedeniyle üretimi büyük oranda artan ABD doğal gazının halen Rusya doğal gazına Avrupa için bile tam bir alternatif olmamasının altında yatan temel sebep buradan kaynaklanmaktadır. Ancak bu alternatifin varlığı Rus gazının fiyatı ve piyasaya giriş şekline etki etmiştir. Ve bu her zaman olduğu gibi tüketici lehine bir etki gibi gözükse de aslında sürdürülebilirliği sayesinde tüm

tarafklar için katkı sağlamıştır.

Doğu Akdeniz'e geri dönecek olursak... Bu bölgedeki tartışmasız en büyük pazar doğal olarak Türkiye pazarıdır. Üstelik sadece pazar değil aynı zamanda bir ticaret ve geçiş noktası olarak da pozisyonlanmıştır. Türkiye'nin stratejisine baktığımızda yakın bir gelecekte artık doğal gazın birçok giriş noktasından fiziki arzının sağlandığı, fiyatının ise arz ve talebe göre belirlendiği bir pazar yapısı oluşacak ve bu sayede hem alıcılar hem de satıcılar adil bir ticaret ortamına sahip olacaklardır. Aynı zamanda fiziki altyapı sayesinde bu girişler gibi çıkış noktaları da olacak ve bu sayede sınır ötesi ticaret de aynı şekilde yapılabilecektir.

Doğu Akdeniz'deki kaynağın bu denklem olmadan düşünülmesi sürdürülebilirlik açısından çok verimli değildir. Bu bakımdan Kıbrıs'ın bu denklemden yeri çok önemlidir. Bu sadece fiziki olarak bir geçiş noktası değil aynı zamanda ticaretin de yapıldığı bir merkez haline gelebilir.

Bu konuda gerek Türkiye tarafından başta EPIAŞ olmak üzere, tüm tarafların üzerinde söz söyleyeceği ancak sonucunda da herkesin avantaj ile çıkacağı formüller mutlaka üretilecektir.

Tüm bu bağlamlar açısından bakarken, yani konunun uluslararası ve jeopolitikası tarafından bakarken özellikle KKTC'nin de kendi içerisinde enerji stratejisini ihmal etmemek gerekir. Bu sebeple Enerji Kıbrıs'ın ne kadar doğru bir zamanlama ile ne kadar doğru bir stratejinin ürünü olduğunun altını tekrar çizmeye gerek var sanıyorum. Enerji Kıbrıs'ın yayın hayatının başarılı olmasını ve gerek KKTC'ye gerekse Türkiye'ye ve bölgeye hayırlı olmasını diliyorum.

Petroturk TV
ABONE OL

Enerji piyasalarına dair en güncel video içerik ve haberler Petroturk TV Youtube kanalımızda!

www.petroturk.com

PETROTURK

ENERJİ PİYASASI 7/24 CANLI YAYINDA

ENERJİNİN HABER MERKEZİ

Petroturk TV
 Petroturk.com
 petroturkcom
 petroturkcom

11.TÜRKİYE ENERJİ ZİRVESİ

Türkiye enerji piyasasının,
kamu ve özel sektör
birlikteliği ile
gerçekleştirilen en büyük
organizasyonu

“ENERJİNİN KALBI”

ISTRAD 2020

5. ENERJİ
TİCARETİ VE
TEDARİĞİ ZİRVESİ

8 - 10 KASIM 2020 REGNUM CARYA ANTALYA

SINIRLARI AŞAN GÜÇ

2 Kıta 5 Ülke

Global bir enerji şirketi olarak büyük adımlar atmaya devam ediyoruz. Türkiye, Gana, Mali ve Madagaskar'daki santrallerimizin yanı sıra KKTC'de 153 MW kurulu güçteki Kalecik Santralimiz ile faaliyet gösteriyoruz. Önceliği acil enerji ihtiyacı olan ülkelere veriyor, projelendirmeden montaja kadar santral kurulumu ve işletiminin tüm aşamalarındaki başarılarımızla sınırlarımızı genişletmeyi sürdürüyoruz.

Proje Geliştirme

Tasarım

Satın Alma

Mühendislik

Lojistik

Kurulum

Devreye Alma

Bakım ve İşletme

aksa
ENERJİ